

به‌گزینی منطقه‌ای بهره‌وری

(مطالعه تطبیقی استان یزد و استانی در کشور ژاپن)

الله
الرحمن الرحيم

Nagsh.ir

فهرست مطالب

4.....	مقدمه
5.....	تکنیک به‌گزینی
9.....	معرفی استان یزد
15.....	وضعیت بهره‌وری استان یزد
28.....	معرفی کشور ژاپن
32.....	وضعیت بهره‌وری کشور ژاپن
36.....	معرفی استان‌های ژاپن
38.....	انتخاب استان تراز یزد در کشور ژاپن
42.....	معرفی استان نارا
48.....	وضعیت بهره‌وری استان نارا
68.....	نتیجه‌گیری
72.....	فهرست مراجع

استان یزد به دلیل فعالیت‌های شاخصی که در حوزه بهره‌وری انجام داده است، در نشستی که در تیرماه سال 1402 با حضور رئیس جمهور، وزرا و استانداران برگزار شد، به عنوان استان نمونه (پایلوت) در زمینه بهره‌وری برگزیده و معرفی شده است؛ بنابراین انتظار می‌رود پروژه‌ها و برنامه‌های ناظر بر ارتقای بهره‌وری در سطح این استان پیش‌تاز به صورت آزمایشی اجرا شده و تجارب حاصل از آن پس از بازخوردگیری و انجام اصلاحات مقتضی به سایر استان‌های کشور تزریق شود.

از جمله اسنادی که برای جهت‌دهی به جنبش بهره‌وری در استان یزد تدوین و تصویب شده، برنامه‌ای با عنوان «یزد بهره‌ور» است که در بخشی از چشم‌انداز آن «قرار گرفتن در تراز میانگین کشورهای جهان در شاخص‌های اختصاصی ناظر بر بهره‌وری فعالیت‌های اقتصادی مزیت‌دار استان» ذکر شده است. در همین راستا و برای آنکه استان یزد بتواند مسیر طراحی شده در زمینه ارتقای بهره‌وری را با رویکرد پیش‌تازی و الگوسازی برای سایر استان‌ها و مناطق کشور با موفقیت طی کند، مناسب به نظر می‌رسد که خود را با یکی از استان‌ها یا مناطق نسبتاً مشابه در کشورهای پیش‌تاز بهره‌وری آسیا مقایسه کند و به صورت مستمر وضعیت خود را با استان منتخب در کشور هدف مورد تحلیل قرار دهد. این راهبرد که با پیروی از روش‌شناسی به‌گزینی قابل پیگیری خواهد بود، نیازمند وجود داده‌هایی نسبتاً جامع و دقیق درباره شاخص‌های بهره‌وری و متغیرهای اقتصادی و فرهنگی هر دو منطقه مورد مقایسه و همچنین فعال‌سازی سازوکارهای همکاری مشترک بین مناطق به نظر می‌رسد.

در این گزارش تلاش بر آن است که به روشی نظام‌مند، منطقه قابل مقایسه با استان یزد در یکی از کشورهای هدف بهره‌وری شناسایی شده و اطلاعاتی اولیه درباره وضعیت آن ارائه شود.

تکنیک به‌گزینی

واژه «به‌گزینی» که یکی از معادل‌های فارسی برای اصطلاح «بنچ‌مارکینگ»^۱ محسوب می‌شود، با عناوین دیگری از قبیل «الگوبرداری»، «الگوگیری»، «بهینه‌کاوی»، «بهینه‌یابی»، «بهینه‌گزینی» و «محک‌زنی» نیز مورد اشاره قرار گرفته است و در زمره تکنیک‌های مدیریتی به ویژه در قلمروی مدیریت کیفیت جامع شناخته می‌شود. برخی از رایج‌ترین تعاریف یا توصیفات ارائه شده از این مفهوم در ادبیات سازمان و مدیریت بدین قرار است:

- قضاوت درباره کیفیت پدیده‌ای بر اساس مقایسه آن با موارد مشابه؛
- تلاش سازمان برای بهتر شدن از طریق بررسی رقبا یا هر سازمانی که بهتر عمل می‌کند؛
- جستجو در صنعت برای پیدا کردن بهترین شیوه انجام یک کار که می‌تواند بالاترین سطح خروجی و عملکرد را ایجاد کند؛
- فرایند پیوسته و دائمی سنجش محصولات، خدمات و فرایندهای یک کسب‌وکار، در مقایسه با قدرت-مندترین رقبا یا شناخته‌شده‌ترین نمونه‌های پیش‌تاز بین‌المللی؛
- نوعی تکنیک مدیریتی که در آن سازمان‌ها عملکرد خود را با استفاده از معیارهای مشخص و به نسبت سایر سازمان‌ها یا برترین عملکرد در صنعت خود، مقایسه می‌کنند؛
- فرایندی که طی آن مسئولان کسب‌وکاری خاص برای ارزیابی عملکرد خود، محصولات و فرایندهایشان را با سازمان‌های دیگر مقایسه می‌کنند تا اقداماتی را بیابند که منجر به پیشرفت رقیبان شده است؛
- الگوریتمی که طی آن مدیران، عملکرد و کارایی محصولات و فرایندهای خود را با رقیبان، شرکت‌های سرآمد یا حتی واحدهای دیگر در مجموعه خود (که فعالیت مشابهی را انجام می‌دهند) مقایسه می‌کنند و با به‌کارگیری بهترین شیوه‌های اجرایی در عملیات سازمانی، عملکردشان را بهبود می‌بخشند؛

¹ Benchmarking

- فرآیندی است که کسب و کارها برای مقایسه خدمات، محصولات، روش‌ها و رضایت مشتریان سازمان خود با سازمان‌های رقیب از آن بهره می‌برند و در آن مدیران میزان موفقیت سازمانشان را نسبت به سازمان‌های هم‌راستا و در عین حال موفق‌تر از خود، مورد سنجش قرار می‌دهند؛ در نهایت اقداماتی که منجر به پیشرفت رقیبان شده را پیدا کرده و با الگوبرداری از آنها، موجب قرارگیری کسب و کار خود در مسیر پیشرفت می‌شوند.

از جمله مزایا و فواید اجرای تکنیک به‌گزینی در سازمان‌ها می‌توان به مواردی از این دست اشاره کرد:

- ارتقای عملکرد؛
 - کسب و حفظ مزیت رقابتی؛
 - شناسایی نقاط ضعف و قوت سازمان؛
 - تدوین راهبرد مناسب برای به‌کرد شرایط سازمان در مقایسه با رقبای؛
 - رشد سازمان در شاخص‌های کلیدی از قبیل رضایت مشتری، سودآوری، سهم بازار و ...؛
 - ارتقای بهره‌وری: از مهم‌ترین اهداف اجرای تکنیک به‌گزینی، اندازه‌گیری بهره‌وری سازمان و اثربخشی آن در مقایسه با دیگر رقباست تا بتوان به رشد شاخص‌های بهره‌وری کمک نمود.
- انواع مختلف و سطوح متنوعی از اجرای تکنیک به‌گزینی معرفی شده است که مهم‌ترین آن‌ها از این قرار است:
- الگوبرداری عملکرد: در این روش، قیمت، کیفیت، نوع طراحی، میزان رضایت مشتری، قابلیت اطمینان و ویژگی‌های محصولات و خدمات کسب و کار، با دیگر رقبا مقایسه می‌شود؛
 - الگوبرداری استراتژیک: در این شیوه، بهترین استراتژی‌هایی که کسب و کارهای موفق از آن بهره برده‌اند، بررسی شده و در نهایت استراتژی‌هایی که نوآوری‌های بیشتری داشته‌اند، برای کسب و کار مبدأ مورد استفاده قرار می‌گیرند.

- الگوبرداری فرآیند: در استفاده از این روش چگونگی انجام فرایندهای کاری مورد بررسی و مقایسه با سازمان هدف قرار می‌گیرد تا بتوان از فرایندهای استفاده‌شده در آن سازمان، برای بهبود وضعیت کسب‌وکار مبدأ بهره‌برداری نمود؛

- الگوبرداری محصول: در این مدل، محصولی از رقیب خریداری شده و با مطالعه روی آن، اطلاعاتی به دست خواهد آمد. پس از آن می‌توان از همین اطلاعات، برای تغییر در خط تولید و افزایش کیفیت محصولات سازمان مبدأ استفاده کرد؛

- الگوبرداری داخلی: از این روش الگوبرداری بیشتر در سازمان‌های بزرگ و چندملیتی استفاده می‌شود؛ به این صورت که سازمان بزرگ، یکی از واحدهای خود را انتخاب کرده و با دیگر واحدهای موجود در خود، مقایسه می‌کند تا عملکردش را بهبود بخشد؛

- الگوبرداری جهانی: از این روش برای مقایسه بین شرکت‌های رقیب یا مشابه در کشورهای مختلف استفاده می‌شود. به کمک اطلاعات به دست آمده از طریق این روش، سازمان می‌تواند خود را با معیارهای جهانی ارزیابی کرده و از این طریق به پیشرفت بیشتر خود کمک نماید؛

- الگوبرداری رقابتی: این شیوه، یکی از پرتعدادترین انواع مدل‌های به‌گزینی به حساب می‌آید. در این روش تمامی محصولات، خدمات و فرآیندهای سازمان رقیب به طور کامل، برای مقایسه انتخاب می‌شوند. همچنین مطالعه درباره بخش‌های مختلف سازمان مانند بخش بازاریابی، بخش مالی، بخش منابع انسانی و... نیز صورت می‌گیرد.

مراحل اصلی اجرای این تکنیک عبارتند از:

- برنامه ریزی: تعیین هدف، قلمرو و طراحی الگوی پیروی از تکنیک به‌گزینی؛
- تعیین معیارها: انتخاب معیارها یا شاخص‌های کلانی که برای سازمان مبدأ اهمیت دارند؛

- شناسایی الگو: شناخت سازمان پیشتاز یا رقیب که در معیارهای منتخب، دارای وضعیت بهتری باشد؛
- اندازه‌گیری معیارها: کسب داده‌های مرتبط با محاسبه معیارهای منتخب در هر دو سازمان؛
- مقایسه: تعیین شکاف‌های احتمالی میان سازمان‌های مبدأ و هدف؛
- تحلیل: بررسی دلایل تفاوت‌ها و شناسایی علل ممکن؛
- یادگیری: اقتباس از الگوهای رفتاری مورد عمل سازمان هدف؛
- بومی‌سازی: انجام تغییرات ضروری در الگوهای اقتباس شده برای سازگاری با محیط سازمان مبدأ؛
- بازخوردگیری: اجرای الگوهای یادگیری شده از سازمان هدف و رصد وضعیت معیارهای منتخب.

- الگوی تقسیمات کشوری: استان یزد در سال ۱۳۵۲ از استان اصفهان جدا شده و اکنون دارای دوازده شهرستان، تعداد 23 بخش، تعداد 48 دهستان، تعداد ۲۱ شهر و حدود پنج هزار روستاست. شهرستان- های این استان (به ترتیب الفبا) عبارتند از: ابرکوه، اردکان، اشکذر، بافق، بهاباد، تفت، خاتم، زارچ، مروست، مهریز، میبد و یزد.

- شرایط اقلیمی: آب و هوای استان یزد به علت قرار داشتن بر روی کمربند خشک جهانی دارای زمستان- های سرد و نسبتاً مرطوب و تابستان‌های گرم و طولانی و خشک است. شرایط خاص مناطق حاشیه کویر نظیر میزان اندک باران، حرکت ماسه‌های روان، پدیده کویرزایی، مراتع فقیر، کمبود منابع تأمین آب و... موجب شده است که ۲۸ درصد از وسعت استان یزد فاقد بهره‌دهی اقتصادی باشد. بارش اندک همراه با تبخیر شدید، دور بودن از دریا، نزدیکی با کویر خشک و پهناور نمک، رطوبت نسبی کم همراه با گرمای بسیار از عواملی هستند که یزد را به مصداق یکی از خشک‌ترین مناطق ایران تبدیل کرده‌اند. گذشته از آن، در این منطقه نوسان شدید درجه حرارت نیز وجود دارد. سرانه فضای سبز شهری استان یزد معادل حدود 16 متر مربع است؛ ضمن آنکه تعداد روزهای سالم از نظر آلودگی هوا حدود 270 روز در سال 1401 بوده است.

- الگوی جمعیتی: بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن، جمعیت استان یزد در سال 1395 حدود 1138533 نفر بوده و بدین ترتیب، معادل 1/4 درصد از جمعیت کشور را به خود اختصاص داده است. برآورد جمعیت استان برای سال 1401 معادل 1273000 نفر بوده است؛ چراکه متوسط میزان رشد سالانه جمعیت استان حدود 1/9 درصد برآورد شده است که با میانگین کشوری (حدود یک درصد) اختلافی فاحش دارد. حدود 86 درصد جمعیت استان در نقاط شهری و 14 درصد در نقاط روستایی ساکن هستند. تراکم جمعیت در استان 16 نفر در هر کیلومتر مربع و بعد خانوار 3/3 نفر است. نسبت باسوادی در مردان و زنان به ترتیب معادل 93 و 89 درصد برآورد می‌شود؛ ضمن آنکه نسبت

جوانی جمعیت استان حدود 27 درصد است. یزد امروزه به یکی از مهاجرپذیرترین استان‌های کشور تبدیل شده است؛ به طوری که رتبه سوم را در نرخ مهاجرپذیری کسب کرده و دلیل اصلی این موضوع نیز حضور جامعه کاری و صنعتی کشور در این استان تولیدی است؛ به گونه‌ای که حدود چهل درصد از حدود 250 هزار نفری که در واحدهای صنعتی این استان فعالیت می‌کنند، غیربومی هستند. گفته می‌شود که در برخی مناطق این استان، مهاجرانی از حدود دویست شهرستان کشور حضور دارد. جدول زیر روند افزایش جمعیت استان از سال 1335 تا 1395 را روایت می‌کند.

شرح	جمعیت	متوسط رشد سالانه (درصد)
آبان ۱۳۳۵.....	۲۳۸۶۸۰	۱/۶۵
آبان ۱۳۴۵.....	۲۸۱۱۵۸	۳/۰۹
آبان ۱۳۵۵.....	۳۸۱۲۶۲	۴/۹۹
آبان ۱۳۶۵.....	۶۲۰۵۲۴	۱/۰۸
مهر ۱۳۷۰.....	۶۹۱۱۱۹	۱/۶۷
آبان ۱۳۷۵.....	۷۵۰۷۶۹	۲/۱۰
آبان ۱۳۸۵.....	۹۲۴۲۸۶	۱/۶۸
آبان ۱۳۹۰.....	۱۰۰۴۷۷۰	۲/۵۳
آبان ۱۳۹۵.....	۱۱۳۸۵۳۳	

- پیشینه تاریخی: استان یزد از سرزمین‌های کهن و تاریخی ایران زمین محسوب می‌شود. نکات مندرج در بعضی از منابع تاریخی، بیان‌گر قدمت و دیرینگی پیشینه تاریخی سرزمین و مردم این دیار است. مجموعه

آثار باستانی پراکنده در این استان نیز به سهم خود گویای این پیشینه تاریخی هستند. به نظر برخی پژوهشگران، قدمت سکونت انسان در این خطه از هزاره سوم پیش از میلاد فراتر رفته است.

- شرایط فرهنگی: مردم یزد به زبان فارسی رایج با لهجه یزدی سخن می گویند. بیشتر مردم یزد مسلمان و شیعه دوازده امامی هستند؛ ضمن آنکه گروه بزرگی از زرتشتیان ایران هم در استان یزد ساکن هستند. این استان در زمره پایگاه‌های فرهنگی ایران زمین به شمار می آید که به سبب حفظ آثار فرهنگی به جا مانده از نسل‌های پیشین و تقویت ابعاد فرهنگی سبک زندگی یزدی در ابعادی همچون عزاداری‌ها، جشن‌های ملی مذهبی، مراسم اجتماعی و دیگر سنن تاریخی در سطح ملی و جهانی شناخته شده است.
- وضعیت توسعه یافتگی:

○ صنعت: استان یزد در بین پنج استان بزرگ صنعتی کشور قرار دارد. بیشترین تولیدات واحدهای

صنعتی استان یزد را منسوجات، کاشی و سرامیک و فرش ماشینی تشکیل می‌دهد. واحدهای

صنعتی استان یزد عمدتاً در شهرک‌های صنعتی یزد و میبد و اردکان متمرکز شده‌اند. مقدار

تولیدات صنعتی استان در تعدادی از فعالیت‌های صنایع استان به شرح جدول زیر در سال 1401

معرفی شده است:

عنوان شاخص یا نامگر	واحد	مقدار/تعداد	درصد تغییر نسبت به سال قبل
مقدار تولید سیمان	تن	۱۰۲۰۰۶۶	-۰/۱
مقدار تولید لاستیک خودرو	تن	۱۹۸۴۳	۱۱/۲
مقدار تولید شیشه جام	تن	۲۶۵۳۱۲	۱۸/۶
مقدار تولید کاغذ	تن	۱۲۸۷۵۲	-۱۵/۴
مقدار تولید فولاد خام	تن	۳۸۲۵۶۱۲	۲۲/۰
مقدار تولید محصولات فولادی	تن	۴۸۲۳۴۵۶	۱۶/۴
مقدار تولید کاشی	متر مربع	۲۷۱۳۲۴۸۳۰	-۳/۲
مقدار تولید چینی بهداشتی	تن	۲۹۳۱۷	-۴/۱
مقدار تولید پودر شوینده	تن	۳۰۳۱۵	۵۰/۰
مقدار تولید پارچه پنبه ای و الیاف مصنوعی	متر مربع	۲۹۳۷۷۰۰۸	-۳۰/۲

○ معدن: استان یزد به لحاظ زمین‌شناختی دارای ذخایر بسیار عظیم معدنی است؛ به طوری که می‌توان آن را «بهشت معادن» ایران نامید؛ چراکه دومین استان معدنی ایران پس از کرمان محسوب می‌شود. تحقیقات نشان می‌دهد از شصت نوع ماده معدنی کشور حدود پنجاه گونه آن به‌طور قطع در یزد موجود است؛ هرچند فعلاً تنها سی گونه آن قابل استخراج است. «معدن سرب و روی مهدی‌آباد» یکی از این معروف‌ترین معادن است که بزرگ‌ترین معدن از نوع خود در جهان محسوب می‌شود. معادن غنی اورانیوم نیز در اواخر دهه 1380 در منطقه ساغند اردکان کشف شده‌است.

○ کشاورزی: به لحاظ شرایط اقلیمی استان یزد، وضعیت کشاورزی در این منطقه مطلوب نیست و امکان بهره‌برداری از آب‌های سطحی در کشت و کار بسیار کم است. محصولات کشاورزی استان یزد شامل انار، پسته، بادام، غلات، آفتابگردان، انگور، پنبه، چغندر قند و کنگد است. در سال‌های اخیر با توجه به بازدهی بالای محصولات گلخانه‌ای و همچنین سازگاری با کم‌آبی گلخانه‌های زیادی در سطح این استان ایجاد شده‌اند که تولیدات متنوعی همچون خیار، گوجه فرنگی، آلوئه ورا و فلفل دلمه‌ای را روانه بازار می‌کنند.

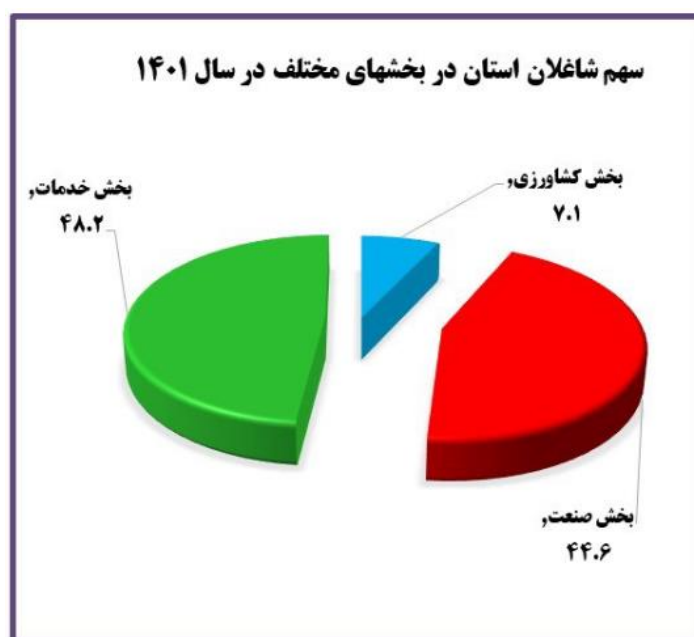
○ صنایع دستی: منطقه یزد از دیرباز به دلیل شرایط اقلیمی و جغرافیایی خاص خود زمینه به وجود آمدن صنایع دستی متعددی را فراهم آورده است که علاوه بر ایجاد فرصت‌های شغلی، باعث خلق آثار هنری شگرفی شده است. مهم‌ترین صنایع دستی در استان یزد عبارتند از: قالی، قالیچه، گلیم، مخمل، زری، چادر شب، دستمال، فناویز، احرامی، شمد، ترمه، پرده، زیلو، روفروشی، بقچه، لنگ، کیسه حمام، خورجین، پتو، سفال، سرامیک، حصیر، کاشی، انواع شیرینی‌های سنتی و گیوه.

○ گردشگری: شهر یزد به دلیل معماری تاریخی ارزشمند و بافت سنتی دست نخورده‌اش به عنوان اولین و تنها شهر ایران در ۱۸ تیرماه سال ۱۳۹۶ در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسید. مکان‌های دیدنی از قبیل مسجد جامع یزد، برج آتشکده، بازار تاریخی یزد، معبد چک چک، ارگ دولت‌آباد و دیگر مکان‌های دیدنی تاریخی و گردشگری در این استان عامل جذب گردشگران داخلی و خارجی هستند.

وضعیت بهره‌وری استان یزد

پیش از تشریح وضعیت بهره‌وری استان یزد مناسب به نظر می‌رسد که برخی از کلیدی‌ترین شاخص‌های اقتصادی این سامان به شرح زیر مرور شوند:

- نرخ بیکاری: طبق آخرین گزارش‌ها نرخ بیکاری استان یزد به کمترین میزان خود طی چهل سال گذشته و میزان هفت درصد رسیده است؛ ضمن آن که هم اکنون حدود 24 هزار فارغ التحصیل جویای کار در این منطقه وجود دارند. آمارها حاکی از آن است که در سال 1401 نیز نرخ بیکاری حدود 9 درصد و نرخ بیکاری جوانان (15 تا 24 ساله) حدود 21 درصد بوده است. در همان سال نرخ بیکاری مردان و زنان به ترتیب معادل 5 و 25 درصد بوده است. در مجموع حدود 16 درصد از شاغلان استان در بخش عمومی و 84 درصد نیز در بخش خصوصی به اشتغال دارند؛ به طوری که در مجموعه دستگاه‌های اجرایی استان حدود 50 هزار کارمند فعالیت دارند. حدود 48 درصد از شاغلان استان در بخش خدمات، حدود 45 درصد در صنعت و حدود 7 درصد نیز در بخش کشاورزی مشغول فعالیت هستند. نمودار زیر این وضعیت را نشان می‌دهد:

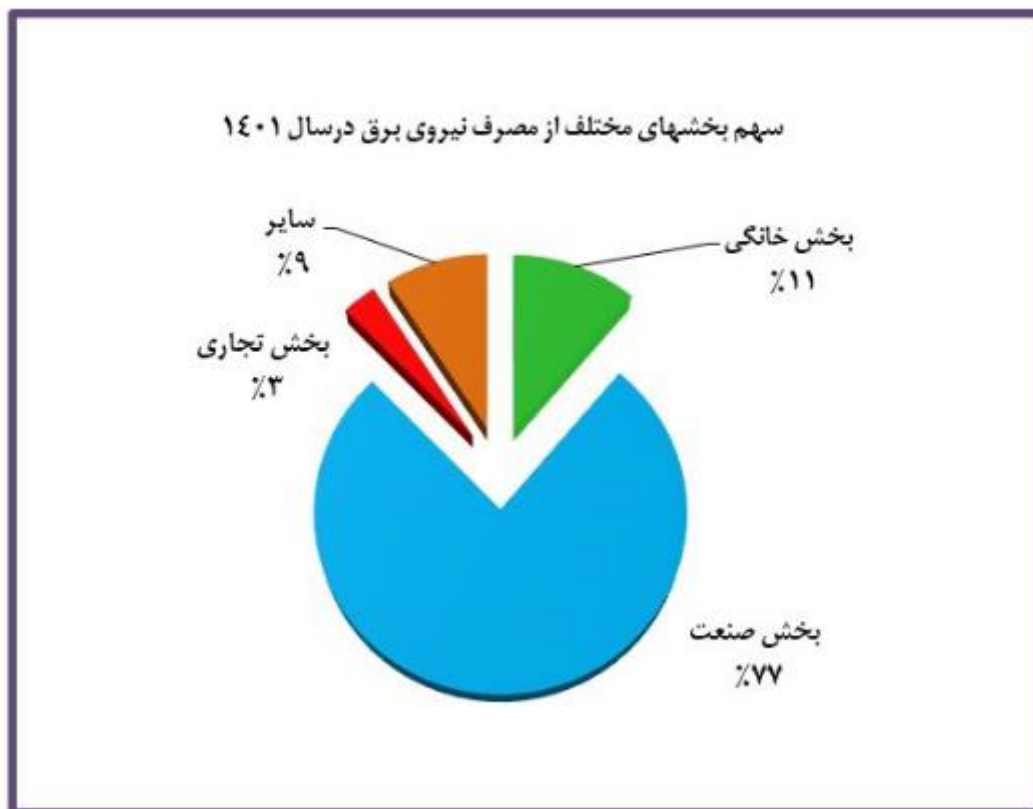
- درآمد: مجموع درآمدهای مالیاتی استان در همین سال، حدود 115 هزار میلیارد ریال بوده، که نسبت به سال قبلش حدود 60 درصد افزایش یافته است؛
- صادرات: ارزش مجموع صادرات غیرنفتی استان در سال گذشته، حدود 473 میلیون دلار بوده که با حدود چهار درصد افزایش نسبت به سال قبل همراه بوده است. جدول زیر حاوی اطلاعات کلیدی درباره حجم و ارزش صادرات و واردات استان یزد در سال 1401 است:

عنوان شاخص یا نماگر	واحد	مقدار/تعداد	درصد تغییر نسبت به سال قبل
مقدار کل واردات	تن	۱۲۸۴۵۷	۲۳/۹
ارزش کل واردات	هزار دلار	۲۵۵۴۴۹	-۴/۶
مقدار صادرات غیر نفتی ^(۱)	تن	۳۲۵۶۴۵۶	۴/۶
ارزش صادرات غیر نفتی ^(۱)	هزار دلار	۴۷۳۴۹۶	-۳/۷
مقدار صادرات محصولات کشاورزی	تن	۵۱۶۲	-۶/۷
ارزش صادرات محصولات کشاورزی	هزار دلار	۵۶۳۶	-۴۶/۶
مقدار صادرات کالاهای صنعتی	تن	۳۱۱۸۵۵۵	۴/۹
ارزش صادرات کالاهای صنعتی	هزار دلار	۳۶۷۹۶۰	-۵/۷
مقدار صادرات مواد معدنی	تن	۱۳۲۷۳۹	-۰/۲
ارزش صادرات مواد معدنی	هزار دلار	۹۹۹۰۰	۱۰/۲
مقدار صادرات فرش و صنایع دستی	تن	*	xx
ارزش صادرات فرش و صنایع دستی	هزار دلار	*	xx

(۱) شامل نفت خام، گاز طبیعی، نفت کوره، نفت سفید، نفت گاز (گازوئیل) و میعانات گازی نمی‌باشد.
 مأخذ- اداره کل گمرک استان یزد

- تولید و مصرف برق: در سال 1401 میزان تولید خالص نیروی برق در استان یزد با میزان 14/4 میلیون مگاوات ساعت حدود 13 درصد بهبود داشته است؛ ضمن آن که میزان تلفات شبکه‌های انتقال و توزیع

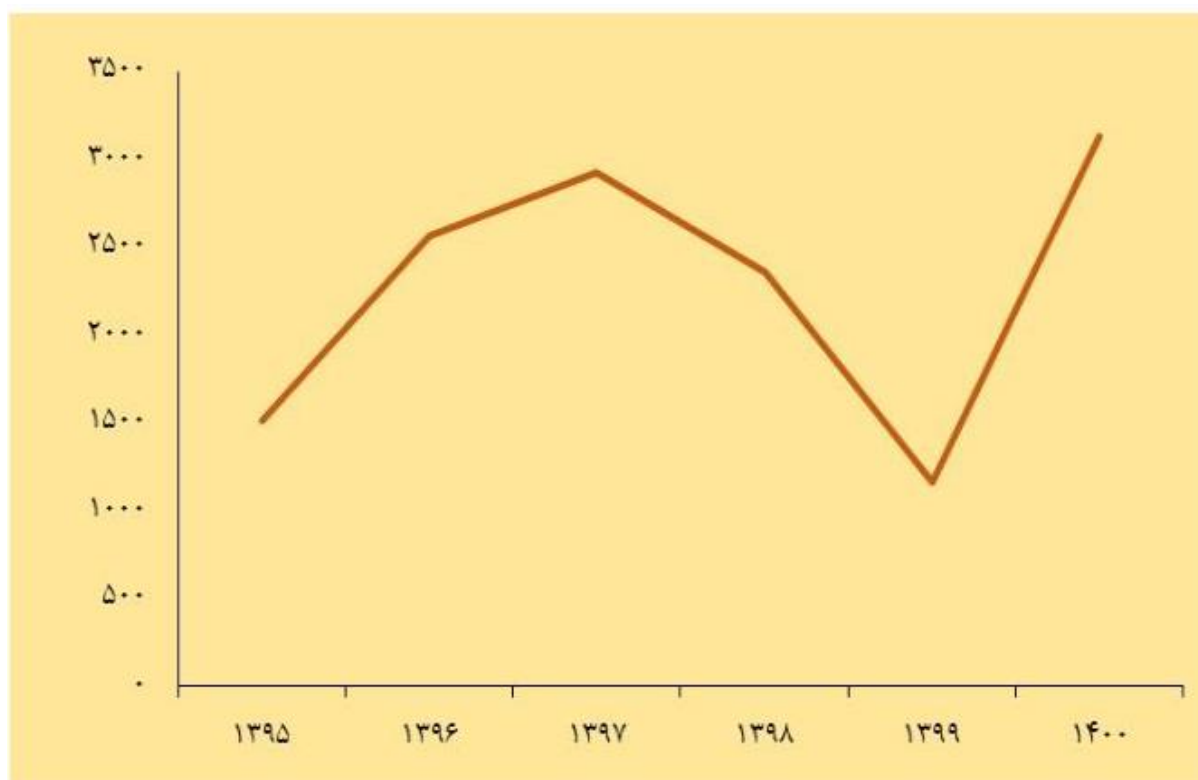
برق استان حدود یک درصد برآورد می‌شود. از سوی دیگر، مصرف برق استان در سال 1401 معادل حدود 11 میلیون مگاوات بوده است که نسبت به سال قبل از آن حدود سه درصد افزایش داشته است؛ از این میزان، حدود 77 درصد در بخش صنعت، حدود 11 درصد در بخش خانگی و معادل 3 درصد در بخش تجاری مصرف شده است. متوسط مصرف برق هر مشترک خانگی در این سال حدود 2000 کیلووات ساعت بوده است. نمودار زیر سهم مشتریان مختلف در مصرف برق را نشان می‌دهد:

مصرف آب: سرانه مصرف کل آب در استان در سال 1401 معادل 212 لیتر در شبانه‌روز به ازای هر نفر بوده است؛ ضمن آن که سرانه مصرف هر مشترک خانگی شهری حدود 508 لیتر محاسبه شده است. یادآوری می‌شود که سهم آب به حساب نیامده در شبکه توزیع آب شهری حدود 24 درصد است.

- مصرف گاز: در سال 1401 مصرف کل گاز استان معادل حدود 8/5 میلیارد مترمکعب بوده است که حدود 86 درصد از آن در صنعت، ده درصد در بخش خانگی و حدود چهار درصد نیز در بخش تجاری مصرف شده است.

- بودجه عمومی: حجم اعتبارات عمرانی استان یزد از محل درآمد عمومی در سال 1400 حدود پنج هزار میلیارد ریال بوده است. نمودار زیر اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرایی این استان را طی سال‌های 1395 تا 1400 به نقل از سالنامه آماری استان روایت می‌کند:

- اقتصاد دانش بنیان: استان یزد به عنوان استانی پیشرو در حوزه علم و فناوری به شمار می‌آید و ضمن آن که رتبه دوم کشوری در زمینه توسعه فاوا را کسب کرده، جایگاه هفتم کشور در تعداد شرکت‌های دانش بنیان را نیز حائز شده است. در سال 1401 در شرایطی که میزان رشد شرکت‌های دانش بنیان در کشور 24 درصد بود این عدد در استان یزد حدود 28 درصد بوده است.

- رشد اقتصادی: در حالی که رشد اقتصادی کشور در سال 1400 حدود 4/3 درصد بود؛ ولی در استان

یزد این شاخص حدود هشت درصد بوده است و بدین ترتیب، بالاترین رشد اقتصادی کشور را به خود

اختصاص داده است و از این نظر، استان برتر کشور محسوب می شود.

جداول زیر به مقایسه برخی از شاخص های اقتصادی و توسعه یافتگی استان یزد با میانگین کشور پرداخته است تا

رتبه این استان در میان سایر استان ها را توصیف کنند:

رتبه در بین استان ها (از بیشتر به کمتر)	مقدار شاخص در کشور	مقدار شاخص در استان	سال	عنوان شاخص
۸	۱۶۳۰۸۴۷	۷۴۷۸۱ کیلومتر مربع	۱۴۰۱	مساحت
۲۳	۸۴۰۵۵۰۰۰	۱۲۵۲۵۰۰	۱۴۰۰	جمعیت
۱	۴.۳۵ درصد	۷.۵۵ درصد	۱۴۰۰	رشد اقتصادی
۱۴	۸۷۳۲۵ هزار میلیارد ریال	۱۷۷۸ هزار میلیارد ریال	۱۴۰۰	تولید ناخالص داخلی (با نفت به قیمت بازار)
۵	۱۰۴۰ میلیون ریال	۱۴۲۰ میلیون ریال	۱۴۰۰	سرانه تولید ناخالص داخلی (با نفت به قیمت بازار)
۱۰	۹ درصد	۹.۲ درصد	۱۴۰۱	بیکاری
۲۹	۷.۷ درصد	۵ درصد	۱۴۰۱	بیکاری مردان
۴	۱۵.۸ درصد	۲۵ درصد	۱۴۰۱	بیکاری زنان

رتبه در بین استان‌ها (از بیشتر به کمتر)	مقدار شاخص در کشور	مقدار شاخص در استان	سال	ماخذ	عنوان شاخص
۵	درصد ۳۷.۲	درصد ۴۱	۱۴۰۱	مرکز آمار ایران	نسبت اشتغال
۳	درصد ۶۳	درصد ۶۶.۸	۱۴۰۱		نسبت اشتغال مردان
۶	درصد ۱۱.۴	درصد ۱۴.۵	۱۴۰۱		نسبت اشتغال زنان
۳	درصد ۴۰.۹	درصد ۴۵.۲	۱۴۰۱		نرخ مشارکت اقتصادی
۱۰	درصد ۶۸.۲	درصد ۷۰.۳	۱۴۰۱		نرخ مشارکت اقتصادی مردان
۳	درصد ۱۳.۶	درصد ۱۹.۳	۱۴۰۱		نرخ مشارکت اقتصادی زنان
۲	درصد ۴۵.۸	درصد ۵۳.۷	۱۴۰۱		تورم
۱	درصد ۴۶.۱	درصد ۵۶.۸	شهریورماه ۱۴۰۲		تورم
۲۵	درصد ۸۱.۱	درصد ۸۷.۳	۱۴۰۰	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	نسبت خانوار یارانه بگیر
۳۱	درصد ۲۲.۸	درصد ۱۱.۱	۱۴۰۰		نسبت خانوار گرفتار فقر قطعی
۳۰	درصد ۲۶.۲	درصد ۱۳.۳	۱۴۰۰		نسبت خانوار در ۳ دهک پایین

رتبه در بین استان‌ها (از بیشتر به کمتر)	مقدار شاخص در کشور	مقدار شاخص در استان	سال	عنوان شاخص
۴	۱۶۶۹ میلیون ریال	۱۸۲۳ میلیون ریال	۱۴۰۱	متوسط درآمد سالانه خانوار شهری
۴	۹۸۶ میلیون ریال	۱۳۹۹ میلیون ریال	۱۴۰۱	متوسط درآمد سالانه خانوار روستایی
۱۲	۱۳۷۱ میلیون ریال	۱۲۳۲ میلیون ریال	۱۴۰۱	متوسط هزینه سالانه خانوار شهری
۵	۷۸۸ میلیون ریال	۱۰۰۸ میلیون ریال	۱۴۰۱	متوسط هزینه سالانه خانوار روستایی
رتبه ۲۰ از بین ۱۰۸ گمرک صادراتی	۴۸۳۴۸ میلیون دلار	۴۹۱ میلیون دلار	۱۴۰۰	صادرات غیرنفتی
رتبه ۲۳ از بین ۹۳ گمرک وارداتی	۵۲۹۵۸ میلیون دلار	۲۶۸ میلیون دلار	۱۴۰۰	واردات
۸	۴۹۸۸ هزار میلیارد ریال	۱۱۹ هزار میلیارد ریال	۱۴۰۱	درآمد وصولی استان

رتبه در بین استان‌ها (از بیشتر به کمتر)	مقدار شاخص در کشور	مقدار شاخص در استان	سال	عنوان شاخص
۲۸	۱۴.۸	۷.۱	۱۴۰۱	سهم اشتغال در بخش کشاورزی
۲	۳۳.۶	۴۴.۶	۱۴۰۱	سهم اشتغال در بخش صنعت
۱۹	۵۱.۶	۴۸.۲	۱۴۰۱	سهم اشتغال در بخش خدمات
۷	۲۰۳۱۲	۸۴۳ کیلومتر	۱۴۰۱	طول بزرگراه
۲	۱۱۹۲۸	۱۲۲۰ کیلومتر	۱۴۰۱	طول خطوط ریلی
۱۴	۳۳۳۰۱۷۵	۷۱۴۶۸	۱۴۰۰	تعداد دانشجویان
۱۲	۸۳۴۶۲۷	۱۹۳۲۲	۱۴۰۱	تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی
	۴۲۳۰۵۶۸	۲۵۵۶۶	۱۴۰۱	تعداد گردشگران خارجی

در زمینه شاخص‌های بهره‌وری نیز آمارهایی به نقل از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد به شرح زیر گزارش می‌شود:

الف) بهره‌وری در بخش صنعت

- بهره‌وری کارگاه: این شاخص که از نسبت ارزش افزوده صنعت استان به تعداد کارگاه‌های صنعتی دارای ده نفر کارکن و بیشتر به دست می‌آید، در سال 1399 معادل حدود 390 میلیارد ریال بوده است که نسبت به سال قبلش حدود 114 درصد افزایش داشته است.
- بهره‌وری نیروی کار: از آنجا که در سال یادشده تعداد شاغلان در کارگاه‌های صنعتی استان حدود 75 هزار نفر بوده است و حدود 31 درصد از آن‌ها را شاغلان ماهر تشکیل می‌دهند، نسبت ارزش افزوده به تعداد شاغلان، شاخص بهره‌وری نیروی کار را معادل 5/3 میلیارد ریال نشان می‌دهد که بازهم در مقایسه با سال قبلش حدود 110 درصد رشد داشته است.
- بهره‌وری انرژی: این شاخص نیز از تقسیم ارزش افزوده به ارزش انرژی مصرف شده در بنگاه‌های صنعتی حاصل می‌شود که برای سال 1399 حدود 12 محاسبه شده است؛ ضمن آن که در مقایسه با سال قبلش حدود 18 درصد کاهش داشته است.
- بهره‌وری تولید: چنانچه نسبت ارزش افزوده به ارزش ستانده کارگاه‌های صنعتی مورد محاسبه قرار گیرد، بهره‌وری تولید بنگاه‌ها حاصل خواهد آمد که این مقدار در سال 1399 برابر با 0/4 بوده است.
- رقابت‌پذیری نیروی کار: مقدار عددی حاصل از تقسیم ارزش افزوده به ارزش جبران خدمات را با این عنوان می‌شناسیم و چنین شاخصی در صنعت استان یزد در سال 1399 معادل حدود ده بوده است که حدود 55 درصد رشد نسبت به دوره قبل را تجربه کرده است.

- نسبت سرمایه‌گذاری به ارزش افزوده: در بخش صنعت استان یزد این شاخص در سال 1399 نسبت به سال قبلش حدود 37 درصد کاهش داشته و به مقدار صفر رسیده است.
 - سرمایه‌گذاری سرانه شاغلان: با تقسیم ارزش سرمایه‌گذاری سالانه بخش صنعت به تعداد شاغلان این بخش، شاخصی حاصل می‌شود که در سال 1399 مقدار آن در استان یزد حدود 264 میلیون ریال و دارای 33 درصد رشد نسبت به دوره گذشته بوده است.
 - شاخص وابستگی: در سال 1399 سهم مواد اولیه وارداتی در صنعت استان یزد حدود دو درصد بوده که نسبت به سال قبل حدود سی درصد کاهش داشته است.
 - سرانه جبران خدمات در کارگاه‌های صنعتی: این شاخص از تقسیم ارزش جبران خدمات به تعداد شاغلان حاصل می‌آید و مقدارش برای سال 1399 در صنعت استان یزد، حدود 550 میلیون ریال بوده است که در مقایسه با سال قبل حدود 36 درصد افزایش نشان می‌دهد.
- جدول زیر تعدادی از مهم‌ترین شاخص‌های ناظر بر مفهوم بهره‌وری در بخش صنعت استان یزد را بر اساس داده‌های مربوط به سال 1399 روایت کرده است:

درصد تغییر	مقدار/تعداد	واحد	عنوان شاخص یا نماگر
نسبت به سال قبل			
۱۱۳/۸	۳۹۰۹۲۶/۰	میلیون ریال	بهره‌وری کارگاه‌های صنعتی
۱۱۰/۵	۵۳۵۸/۴	میلیون ریال	بهره‌وری نیروی کار در کارگاه‌های صنعتی
-۱۸/۰	۱۱/۹		بهره‌وری انرژی در کارگاه‌های صنعتی
۱/۲	۰/۴		بهره‌وری تولید در کارگاه‌های صنعتی
۵۵/۰	۹/۷		رقابت‌پذیری نیروی کار

ب) بهره وری در بخش معادن

- بهره وری معدن: این شاخص که از نسبت ارزش افزوده صنعت استان به تعداد معادن به دست می آید، در سال 1400 معادل حدود 1/4 هزار میلیارد ریال بوده است که نسبت به سال قبلش حدود 42 درصد افزایش داشته است.
- بهره وری نیروی کار: از آنجا که در سال یادشده تعداد شاغلان در معادن استان حدود 15 هزار نفر بوده است و حدود 30 درصد از آن ها را شاغلان ماهر تشکیل می دهند، نسبت ارزش افزوده به تعداد شاغلان، شاخص بهره وری نیروی کار را معادل 27 میلیارد ریال نشان می دهد که در مقایسه با سال قبلش حدود 82 درصد رشد داشته است.
- بهره وری انرژی: این شاخص نیز از تقسیم ارزش افزوده به ارزش انرژی مصرف شده در معادن استان حاصل می شود که برای سال 1400 حدود 83 محاسبه شده است؛ ضمن آن که در مقایسه با سال قبلش حدود 25 درصد کاهش داشته است.
- بهره وری تولید: چنانچه نسبت ارزش افزوده به ارزش ستانده معادن استان مورد محاسبه قرار گیرد، بهره وری تولید حاصل خواهد آمد که این مقدار در سال 1400 برابر با 0/8 بوده است.
- رقابت پذیری نیروی کار: مقدار عددی حاصل از تقسیم ارزش افزوده به ارزش جبران خدمات را با این عنوان می شناسیم و چنین شاخصی در بخش معدن استان یزد در سال 1400 معادل حدود 21 بوده است که حدود هفتاد درصد رشد نسبت به دوره قبل را تجربه کرده است.
- نسبت سرمایه گذاری به ارزش افزوده: در بخش معدن استان یزد این شاخص در سال 1400 نسبت به سال قبلش حدود 56 درصد کاهش داشته و به مقدار صفر رسیده است.

- سرمایه‌گذاری سرانه شاغلان: با تقسیم ارزش سرمایه‌گذاری سالانه بخش معدن به تعداد شاغلان این بخش، شاخصی حاصل می‌شود که در سال 1400 مقدار آن در استان یزد حدود 907 میلیون ریال و با 20 درصد افت نسبت به دوره گذشته مواجه بوده است.

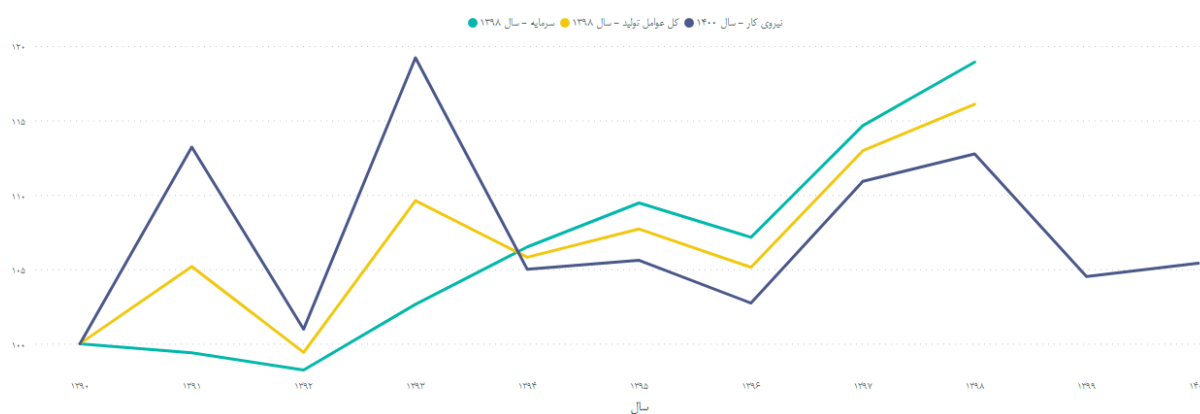
- سرانه جبران خدمات در معادن: این شاخص از تقسیم ارزش جبران خدمات به تعداد شاغلان حاصل می‌آید و مقدارش برای سال 1400 در بخش معدن استان یزد، حدود 1/3 میلیارد ریال بوده است که در مقایسه با سال قبل حدود 8 درصد افزایش را نشان می‌دهد.

جدول زیر تعدادی از مهم‌ترین شاخص‌های ناظر بر مفهوم بهره‌وری در بخش معدن استان یزد را بر اساس داده‌های مربوط به سال 1400 روایت کرده است:

درصد تغییر نسبت به سال قبل	مقدار/تعداد	واحد	عنوان شاخص یا نماگر
۴۱/۸	۱۴۱۷۲۳۲/۶	میلیون ریال	بهره‌وری معادن
۸۲/۲	۲۷۱۷۳/۵	میلیون ریال	بهره‌وری نیروی کار در معادن
-۲۵/۴	۸۳/۷		بهره‌وری انرژی در معادن
-۲/۹	۰/۸		بهره‌وری تولید در معادن
۶۹/۵	۲۰/۷		رقابت‌پذیری نیروی کار

مطابق با آمارهایی که سازمان ملی بهره وری ایران از طریق «سامانه آئینه بهره وری ایران (سابا)» ارائه داده است، تغییرات شاخص های بهره وری استان یزد طی سال های 1390 تا 1400 به شرح جدول و نمودار زیر قابل تحلیل به نظر می رسد (سال مبنا 1390 در نظر گرفته شده است):

سال	نیروی کار - سال ۱۴۰۰	کل عوامل تولید - سال ۱۳۹۸	سرمایه - سال ۱۳۹۸
۱۳۹۰	۱۰۰.۰۰	۱۰۰.۰۰	۱۰۰.۰۰
۱۳۹۱	۱۱۳.۲۱	۱۰۵.۱۹	۹۹.۳۸
۱۳۹۲	۱۰۰.۹۸	۹۹.۴۱	۹۸.۲۳
۱۳۹۳	۱۱۹.۲۱	۱۰۹.۶۱	۱۰۲.۶۵
۱۳۹۴	۱۰۵.۰۰	۱۰۵.۸۱	۱۰۶.۵۰
۱۳۹۵	۱۰۵.۶۰	۱۰۷.۷۱	۱۰۹.۴۶
۱۳۹۶	۱۰۲.۷۳	۱۰۵.۱۳	۱۰۷.۱۵
۱۳۹۷	۱۱۰.۹۱	۱۱۲.۹۷	۱۱۴.۶۶
۱۳۹۸	۱۱۲.۷۶	۱۱۶.۰۹	۱۱۸.۹۳
۱۳۹۹	۱۰۴.۵۱		
۱۴۰۰	۱۰۵.۴۰		

مطابق با همین گزارشها و چنانکه در نمودار زیر مشاهده می شود، استان یزد در زمره یکی از استان های پیشتاز در زمینه بهره وری در مجموعه شاخص های ناظر بر این موضوع قلمداد می شود:

معرفی کشور ژاپن

ژاپن کشوری جزیره‌ای واقع در شرق آسیاست که به عنوان سرزمینی با پیشینه فرهنگی غنی، دارنده تکنولوژی پیشرفته و برخوردار از شیوه زندگی منحصر به فرد شناخته می‌شود. توصیف مختصری از این کشور آسیایی در قالب عناصر داده‌ای اصلی به شرح زیر قابل ارائه است:

- موقعیت جغرافیایی: کشور ژاپن در شرق آسیا قرار دارد و به وسیله دریایی با همین نام از ساحل شرقی قاره آسیا جدا شده است. روسیه، چین و جمهوری کره نزدیک‌ترین کشورها به ژاپن هستند. مجمع‌الجزایر ژاپن از حدود ۶۸۰۰ جزیره تشکیل شده است که بیشتر این جزایر بسیار کوچکند و تنها ۳۴۰ جزیره آن بیش از یک کیلومتر مربع وسعت دارند. حدود ۹۸ درصد از مساحت 37923 کیلومتر مربعی ژاپن را چهار جزیره به نام‌های «هوکایدو»، «هونشو»، «شیکوکو» و «کیوشو» تشکیل داده است. توکیو، پایتخت ژاپن و یکی از شهرهای پرجمعیت و پویای دنیا، در جزیره هونشو واقع شده است. مساحت این کشور حدود 0/3 درصد از کل مساحت دنیاست که به صورت مجموعه‌ای از جزایر در جهت شمال شرقی - جنوب غربی بین ۳۵ تا ۴۵ درجه عرض شمالی گسترده شده و به شکل یک کمان در میان اقیانوس آرام و دریای ژاپن محصور مانده است.

- الگوی تقسیمات کشوری: سیستم حکومتی ژاپن، مشروطه پارلمانی است و اداره امور دیوانی این کشور در سه سطح ملی، استانی، و شهری انجام می‌گیرد. از ۴۷ استان ژاپن، شش استان به واحدهای کوچک‌تر زیراستانی تقسیم شده‌اند تا خدمت‌رسانی به مناطق پهناور یا دورافتاده تسهیل شود. واحدهای شهری (شهرها، شهرک‌ها، و روستاها) کوچک‌ترین واحدهای تقسیمات کشوری در ژاپن هستند. شهرها در ژاپن خود در چهار دسته قرار می‌گیرند که از بزرگ به کوچک عبارت‌اند از: شهر برگزیده، شهر محوری، شهر ویژه، و شهر معمولی. بیست شهر بزرگ ژاپن، به جز توکیو، عنوان «شهر برگزیده» را دارند و هر یک به مناطقی تقسیم شده‌اند. بالاترین سطح تقسیمات کشوری در ژاپن استان‌ها هستند و تنها دو نوع واحد پایین‌تر از استان در ژاپن موجود است که «زیراستان» و «شهرستان» نامیده می‌شوند.
- شرایط اقلیمی: ژاپن به دلیل آن که مجموعه جزایری است که با طول زیاد از شمال به جنوب کشیده شده‌اند؛ دارای تنوع اقلیمی زیادی است و آب و هوای مناطق گوناگون آن به شدت با یکدیگر تفاوت دارند و نیز دارای چهار فصل در سال است. با وجود این که تمامی کشور ژاپن معتدل است، شمال آن زمستان‌های سرد و طولانی و پربرف دارد، در حالی که جنوب آن تابستان‌های بسیار گرم و زمستان‌های معتدلی دارد. میزان بارندگی در ژاپن به‌طور متوسط سالیانه ۱۸۰۰ میلی‌متر است.
- الگوی جمعیتی: کشور ژاپن با برخورداری از جمعیت حدود ۱۳۰ میلیون نفری رتبه دهم جهان از نظر جمعیت را داراست و حدود دو درصد از جمعیت دنیا را در خود جای داده است. تراکم جمعیت در این کشور ۳۴۲ نفر و شاخص امید به زندگی در مردان ۷۲ و در زنان ۸۶ سال است. نرخ رشد جمعیت در کشور ژاپن در حدود ۰/۰۳- درصد برآورد می‌شود. بر اساس آخرین سرشماری‌ها حدود ۲۳ درصد از جمعیت ژاپن را افراد ۶۵ سال و بالاتر تشکیل می‌دهند که این امر موجب شده ژاپن پیرترین ساختار جمعیتی جهان را داشته باشد.

- پیشینه تاریخی: گرچه گفته می‌شود که نخستین انسان‌ها بیش از ده هزار سال قبل در شبه جزیره ژاپن سکونت داشته‌اند، اما خاستگاه واقعی مردمان امروز ژاپن هنوز ناشناخته‌است. برخی مورخان معتقدند آغاز تاریخ ژاپن، با مردمانی از نژاد آینو و مغول به سده‌های پیش از میلاد مسیح بازمی‌گردد و از آن زمان تاکنون تنها یک سلسله امپراتوری بر این سرزمین فرمانروایی کرده‌است.

- شرایط فرهنگی: زبان مردم این کشور «ژاپنی» است. این زبان اگرچه بسیاری لغات را از زبان چینی گرفته‌است، ولی با این وجود با زبان چینی هم‌ریشه نبوده و کاملاً متفاوت هستند. زبان ژاپنی، زبانی از شاخه ژاپنیک محسوب می‌شود و تنها زبان کره‌ای را می‌توان به آن نزدیک دانست. آیین بودایی و شینتو دو دین اصلی در ژاپن هستند و بسیاری از مردمان ژاپنی هم پیرو شینتو و هم پیرو آیین بودایی هستند. فرهنگ ژاپن طی هزاران سال در حال تکامل بوده است؛ هرچند فرهنگ معاصر ژاپن از آسیا، اروپا و آمریکای شمالی تأثیر بسیار پذیرفته‌است و در این بین نفوذ فرهنگ چینی پررنگ‌تر به نظر می‌رسد. فرهنگ ژاپن شامل هنرها، معماری سنتی، شاهکارهای ادبی و کلاسیک، رزمی‌ها، فلسفه و هنرهای معاصر است.

- وضعیت توسعه‌یافتگی: ژاپن پس از رهایی از جنگ جهانی دوم توانست اقتصاد خود را احیا کند؛ به طوری که در دهه ۱۹۶۰ میلادی با رشد متوسط ده درصد در سال، به بالاترین نرخ رشد اقتصادی در بین تمامی کشورهای درگیر جنگ جهانی رسید. امروزه این کشور به یکی از بزرگ‌ترین قدرت‌های اقتصادی جهان تبدیل شده و در عرصه فناوری نیز پیشتاز است. از حدود بیست سال قبل این کشور با پیشی گرفتن از آمریکا تبدیل به بزرگ‌ترین کشور تأمین‌کننده اعتبار در جهان شده و هم‌اکنون نیز دارای سومین اقتصاد برتر جهان بعد از آمریکا و چین به شمار می‌آید. این کشور دارای صنایع پیشرفته نظیر خودروسازی، الکترونیک، صنایع شیمیایی و دیگر صنایع مهم است. علاوه بر این، ژاپن به عنوان یک مرکز نوآوری و فناوری شناخته می‌شود؛ چراکه شرکت‌هایی نظیر سونی، تویوتا، هوندا و پاناسونیک از

جمله شرکت‌های فناور و نوآوری هستند که در این کشور فعالیت دارند از دستاوردهای علمی و فناورانه برجسته‌ای برخوردارند. سیستم حمل‌ونقل عمومی کامل و کارآمد، شبکه‌های قطار سریع شهری، فرودگاه‌های بین‌المللی پیشرفته و سیستم راه‌آهن کارآمد از مهم‌ترین زیرساخت‌های این کشور هستند.

وضعیت بهره‌وری کشور ژاپن

امروزه ژاپن به عنوان کشور پیشتاز و الگوی بهره‌وری هم در منطقه آسیا و هم در جهان شناخته می‌شود. وضعیت متعالی بهره‌وری در ژاپن به عنوان یکی از کشورهای پیشرفته و صنعتی دنیا، تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد که تعدادی از آنها بدین قرارند:

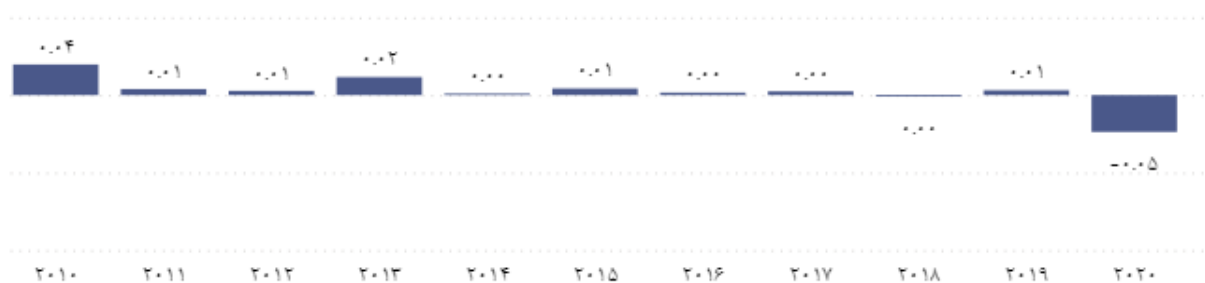
- نظام آموزشی: گفته می‌شود که نیروی کار در ژاپن در زمره یکی از آموزش‌یافته‌ترین نیروها در جهان محسوب می‌شود. این آموزش‌های شفلی هم پیش از ورود به بازار کار و هم در حین کار ارائه می‌شود. برخی آمارها حاکی از آن است که به صورت متوسط شرکت‌های ژاپنی حدود 1/5 درصد از درآمد خود را برای آموزش کارکنانشان سرمایه‌گذاری می‌کنند و این مقدار، حدود ده برابر میزانی است که در کشورهای اروپایی مانند انگلستان برای آموزش نیروی کار هزینه می‌شود.
- فرهنگ حامی بهره‌وری: به نظر می‌رسد بهره‌وری در ژاپن موضوعی ملی و فراگیر است و به عنوان رویکردی تاریخی و اجتماعی تحلیل می‌شود. شواهد عینی نشان می‌دهد که فرهنگ عمومی حاکم بر جامعه معاصر ژاپن با بهره‌وری هماهنگ و همراستاست و روحیه صرفه‌جویی و مدیریت بهینه مصرف در سطوح فردی و خانوادگی نیز به صورتی اثربخش وجود دارد. وجود فرهنگ کار گروهی و سازگاری جمعی در میان ژاپنی‌ها نیز نشانه دیگری از همراستایی فرهنگ این سرزمین با اصول بهره‌وری است.
- ساختارهای فعال: مرکز بهره‌وری ژاپن در فهرست فعال‌ترین و مجهزترین مراکز مشابه در دنیا محسوب می‌شود. این مرکز سه رویکرد اصلی را مورد توجه قرار داده است و تلاش خود را برای تحقق آنها متمرکز ساخته است. ایجاد اشتغال از طریق ارتقای بهره‌وری، توسعه همکاری‌های میان کارکنان و مدیران بنگاه‌ها و همچنین توزیع منصفانه منافع حاصل از بهره‌وری را باید سه آرمانی دانست که این ساختار قدرتمند در ژاپن دنبال می‌کند.

- ارزش‌های سازمانی: در مجموعه بنگاه‌های اقتصادی کشور ژاپن، فرهنگ بهبود مستمر (کایزن) به ارزشی سازمانی تبدیل شده است که جریان ارتقای بهره‌وری را به سمت تعالی سوق می‌دهد. این ارزش فراگیر سازمانی، مهم‌ترین رهیافت ژاپنی‌ها برای تفکر بلندمدت و اثربخش در زمینه بهره‌وری محسوب می‌شود که قادر است سایر ابزارها را نیز به خدمت بگیرد.
- فناوری و نوآوری: ژاپن یکی از پیشروهای عرصه فناوری و نوآوری در جهان محسوب می‌شود که به مدد سرمایه‌گذاری‌هایی که بسیاری از شرکت‌های ژاپنی در صنایع مختلف نظیر الکترونیک، خودروسازی، رباتیک، مهندسی پزشکی و سایر زمینه‌ها برای خلق و بهره‌گیری از فناوری و نوآوری انجام می‌دهند، قادر است بهره‌وری را از طریق تکنولوژی‌های پیشرفته تأمین کند.
- مشتری‌مداری: بازرگانان و تولیدکنندگان ژاپنی در مقایسه با هم‌تایان غربی خود تمرکز بیشتری برای تحقیقات بازار و شناخت خواسته‌های مصرف‌کنندگان دارند؛ به طوری که تقریباً دو برابر آمریکایی‌ها در این زمینه سرمایه‌گذاری کرده‌اند. شاید بتوان ژاپنی‌ها را نخستین ملتی به شمار آورد که مفهوم واقعی مشتری‌مداری را در عمل پیاده‌سازی کرده‌اند.
- مدیریت بهینه منابع: ژاپن به دلیل محدودیت‌های مساحتی و محدودیت در منابع طبیعی، مدیریت منابع خود را به دقت انجام داده و بهره‌وری در استفاده از این منابع را بهبود بخشیده است. در این کشور به دلیل کمبود منابع طبیعی، انسان‌ها به عنوان منبع اصلی تولید ارزش و ثروت شناخته می‌شوند و برای بهره‌وری بیشینه از آن‌ها تلاشی منظم و هدفمند صورت می‌گیرد. در مورد بهره‌وری انرژی نیز چون این کشور، واردکننده بزرگ حامل‌های انرژی است، برنامه‌ها و پروژه‌های زیادی را برای استفاده بهینه از انرژی و افزایش بهره‌وری انرژی دنبال می‌کند.
- مشارکت‌جویی: واحدهای تولیدی و بازرگانی فعال در ژاپن برای دریافت ایده‌های نوآورانه از کارکنان خود در سطوح مختلف برنامه‌ریزی کرده‌اند و حاضر شده‌اند برای جلب مشارکت آنان در فرایندهای

مدیریتی و ارتقای بهره‌وری خود هزینه کنند. این کار از طریق سازوکارهایی مانند نظام پیشنهادها، حلقه-های کنترل کیفی و پاداش‌های مبتنی بر بهره‌وری دنبال می‌شود.

بر اساس اطلاعات ارائه شده در سامانه آیین بهره‌وری ایران (سابا) متعلق به سازمان ملی بهره‌وری ایران، وضعیت بهره‌وری کشور ژاپن در فاصله زمانی سال‌های 2010 تا 2020 میلادی را می‌توان به شرح نمودارهای زیر گزارش نمود:

- رشد بهره‌وری کل عوامل تولید:

- رشد بهره‌وری نیروی کار:

- رشد بهره‌وری سرمایه:

- وضعیت ترکیبی شاخص‌ها:

مرکز بهره‌وری ژاپن بر اساس آخرین داده‌هایی که در ابتدای سال 2024 میلادی تحلیل شده است، چنین گزارش می‌دهد که شاخص بهره‌وری نیروی کار تولیدی در سال 2023 معادل 103.5 بوده است؛ با این توضیح که مقدار شاخص در سال 2020 معادل 100 در نظر گرفته شده است. همچنین نگاهی به شاخص‌های بهره‌وری نیروی کار صنعت (معدن و تولید) نشان می‌دهد که نرخ رشد بهره‌وری نیروی کار در 8 صنعت از 21 صنعت در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته افزایش یافته است، به عنوان مثال تجهیزات حمل و نقل (+16.9 درصد)، محصولات پلاستیکی. (+3.7٪)، صنعت مبلمان (+2.5٪) و به ویژه، نرخ رشد بهره‌وری نیروی کار تجهیزات حمل و نقل برای 16 ماه متوالی افزایش داشته است. چنین بهبودی در شاخص‌های بهره‌وری نیروی کار در صنایع غیر تولیدی هم مشاهده می‌شود.

معرفی استان‌های ژاپن

ژاپن تقسیمات کشوری خود را بر اساس نوعی سیستم اداری و سیاسی اجرا می‌کند که در آن هر استان دارای دولت محلی مستقلی است که مسئولیت امور محلی از جمله آموزش، بهداشت، توسعه اقتصادی و امور اجتماعی را بر عهده دارد. هر استان در کشور ژاپن به عنوان یک واحد مستقل اداره می‌شود؛ ضمن آنکه از طریق سازوکارهایی در امور فدرال نیز ایفای نقش می‌کند. این کشور دارای 47 استان است که فهرست مشخصات آن‌ها (شامل مساحت و جمعیت تخمینی) به ترتیب الفبا در جدول زیر آمده است:

ردیف	نام استان	وسعت (km ²)	جمعیت
1	آکیتا Akita	۱۱,۶۳۶	۱,۰۷۵,۰۰۰
2	آئوموری Aomori	۹,۶۴۴	۱,۳۶۳,۰۰۰
3	آیباراکی Ibaraki	۶,۰۹۵	۲,۹۵۸,۰۰۰
4	آیچی Aichi	۵,۱۶۵	۷,۴۱۶,۰۰۰
5	آیواته Iwate	۱۵,۲۷۸	۱,۳۱۴,۰۰۰
6	اوساكا Osaka	۱,۸۹۹	۸,۸۶۱,۰۰۰
7	اوکایاما Okayama	۷,۱۱۳	۱,۹۴۰,۰۰۰
8	اوکیناوا Okinawa	۲,۲۷۶	۱,۴۰۱,۰۰۰
9	اویتا Oita	۶,۳۳۹	۱,۱۹۱,۰۰۰
10	اهیمه Ehime	۵,۶۷۸	۱,۴۲۳,۰۰۰
11	ایشیکاوا Ishikawa	۴,۱۸۵	۱,۱۶۶,۰۰۰
12	توتوری Tottori	۳,۵۰۷	۵۸۵,۰۰۰
13	توچیگی Tochigi	۶,۴۰۸	۲,۰۰۰,۰۰۰
14	توکوشیما Tokushima	۴,۱۴۶	۷۸۰,۰۰۰
15	توکیو Tokyo	۲,۱۸۸	۱۳,۱۹۶,۰۰۰
16	تویاما Toyama	۴,۲۴۷	۱,۰۸۸,۰۰۰
17	چیبا Chiba	۵,۱۵۶	۶,۲۱۴,۰۰۰
18	ساگا Saga	۲,۴۳۹	۸۴۷,۰۰۰
19	سایاما Saitama	۳,۷۹۸	۷,۲۰۷,۰۰۰
20	شیزوآکا Shizuoka	۷,۷۸۰	۳,۷۴۹,۰۰۰
21	شیگا Shiga	۴,۰۱۷	۱,۴۱۳,۰۰۰
22	شیمانیه Shimane	۶,۷۰۷	۷۱۲,۰۰۰

ردیف	نام استان	وسعت (km ²)	جمعیت
23	Fukui فوکوآی	۴۰۱۸۹	۸۰۳۰۰۰۰
24	Fukushima فوکوشیما	۱۳۰۷۸۲	۱۰۹۹۰۰۰۰
25	Fukuoka فوکوئوکا	۴۰۹۷۸	۵۰۰۷۹۰۰۰۰
26	Kagawa کاگاوا	۱۰۸۷۶	۹۹۲۰۰۰۰
27	Kagoshima کاگوشیما	۹۰۱۸۸	۱۰۶۹۹۰۰۰۰
28	Kanagawa کاناگاوا	۲۰۴۱۵	۹۰۰۵۸۰۰۰۰
29	Kochi کوچی	۷۰۱۰۵	۷۵۸۰۰۰۰
30	Kumamoto کوماموتو	۷۰۴۰۴	۱۰۸۱۲۰۰۰۰
31	Kyoto کیوتو	۴۰۶۱۳	۲۰۶۳۲۰۰۰۰
32	Gunma گونما	۶۰۳۶۲	۲۰۰۰۰۰۰۰۰
33	Gifu گیفو	۱۰۰۶۲۱	۲۰۰۷۱۰۰۰۰
34	Miyazaki میازاکی	۷۰۷۳۵	۱۰۱۳۱۰۰۰۰
35	Miyagi میاگی	۷۰۲۸۵	۲۰۳۲۷۰۰۰۰
36	Mie میه	۵۰۷۷۷	۱۰۸۴۷۰۰۰۰
37	Nara نارا	۳۰۶۹۱	۱۰۳۹۶۰۰۰۰
38	Nagasaki ناگاساکی	۴۰۱۰۵	۱۰۴۱۸۰۰۰۰
39	Nagano ناگانو	۱۳۰۵۶۲	۲۰۱۴۲۰۰۰۰
40	Niigata نیگاتا	۱۲۰۵۸۳	۲۰۳۶۲۰۰۰۰
41	Wakayama واکایاما	۴۰۷۲۶	۹۹۵۰۰۰۰
42	Hokkaido هوکایدو	۸۳۰۴۵۷	۵۰۴۸۶۰۰۰۰
43	Hiroshima هیروشیما	۸۰۴۷۹	۲۰۸۵۵۰۰۰۰
44	Hyogo هیوگو	۸۰۳۹۶	۵۰۵۸۲۰۰۰۰
45	Yamagata یاماگاتا	۹۰۳۲۳	۱۰۱۶۱۰۰۰۰
46	Yamaguchi یاماگوچی	۶۰۱۱۴	۱۰۴۴۲۰۰۰۰
47	Yamanashi یاماناشی	۴۰۴۶۵	۸۵۷۰۰۰۰

انتخاب استان نراز یزد در کشور ژاپن

باید پذیرفت که مقایسه استان‌ها و نواحی در کشورهای مختلف معمولاً بسیار پیچیده است، زیرا زبان، فرهنگ، تاریخ، و مؤلفه‌های دیگر مختلفی بر این مقایسه تأثیر گذار هستند. با وجود این، چنین مقایسه‌هایی معمولاً به طور کلی و بر اساس ویژگی‌های جغرافیایی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استانها و مناطق گوناگون از کشورهای مختلف قابل انجام است. بنابراین به منظور انتخاب استانی از کشور ژاپن که بتواند در زمینه بهره‌وری با استان یزد مورد مقایسه و به‌گزینی قرار گیرد، ابتدا متغیرهای مساحت و جمعیت مورد بررسی واقع می‌شود.

الف) گزینش استان‌ها بر اساس مساحت

از آن‌جا که مساحت استان یزد بیش از هفتاد هزار کیلومتر مربع است، از بین تمامی استان‌های کشور ژاپن که همگی بسیار کوچک‌تر از این اندازه هستند، تنها استان «هو کایدو» که مساحتی حدود هشتاد هزار کیلومتر مربع دارد، قابل مقایسه با استان یزد به نظر می‌رسد.

ب) گزینش استان‌ها بر اساس جمعیت

چنانچه معیار جمعیت را برای تعیین استان قابل مقایسه از کشور ژاپن با استان یزد قرار دهیم، تعداد دوازده استان از مجموع 47 استان کشور ژاپن به شرح جدول زیر، قابل تحلیل به نظر می‌رسد؛ چرا که از جمعیتی نزدیک به استان یزد (حدود یک میلیون و سیصد هزار نفر) برخوردارند:

ردیف	نام استان	جمعیت
1	Miyazaki میازاکی	۱,۰۳۱,۰۰۰
2	Yamagata یاماگاتا	۱,۰۶۱,۰۰۰
3	Ishikawa ایشیکاوا	۱,۰۶۶,۰۰۰
4	Oita اویتا	۱,۰۹۱,۰۰۰
5	Iwate آیواته	۱,۰۳۱۴,۰۰۰
6	Aomori آئوموری	۱,۰۳۶۳,۰۰۰
7	Nara نارا	۱,۰۳۹۶,۰۰۰
8	Okinawa اوکیناوا	۱,۰۴۰,۱۰,۰۰۰

ردیف	نام استان		جمعیت
9	شیگا	Shiga	۱,۴۱۳,۰۰۰
10	ناگاساکی	Nagasaki	۱,۴۱۸,۰۰۰
11	اهیمه	Ehime	۱,۴۲۳,۰۰۰
12	یاماگوچی	Yamaguchi	۱,۴۴۲,۰۰۰

به نظر می رسد در میان این فهرست، سه استان دارای کمترین میزان اختلاف جمعیتی با استان یزد باشند که عبارتند

از: آیواته، آئوموری و نارا. مشخصات تکمیلی هر کدام از این استان‌ها به شرح زیر است:

- **آیواته:** این استان که در جزیره «هونشو» قرار گرفته است، از نظر تقسیمات کشوری بخشی از ناحیه

«توهوگو» به حساب می آید. مرکز این استان شهر «موریوکا» است که جمعیتی بیش از سیصد هزار نفر

در آن سکونت دارند.

- **آئوموری:** این استان هم در ناحیه «توهوگو» قرار دارد و مرکز این استان شهر «آئوموری» است. این شهر

در سال ۱۸۸۹ بنیاد شده است و در حال حاضر حدود سیصد و پنج هزار نفر را در خو جای داده است.

- **نارا:** این استان در ناحیه «کانسای» در جزیره «هونشو» واقع شده است و مرکز آن نیز شهر نارا است که

حدود 373 هزار نفر جمعیت را سکنا داده است. شهر نارا در بین سال‌های ۷۱۰ و ۷9۴ میلادی، پایتخت

ثابت کشور ژاپن بوده است. شماری نیایشگاه و ویرانه کهن در بخش باستانی نارا قرار دارد که در فهرست

میراث جهانی یونسکو هم ثبت شده‌اند.

بر اساس داده‌های فوق چنین برداشت می شود که استان یزد و استان نارا در ژاپن از نظر تاریخی، فرهنگی و جمعیتی

شباهت‌هایی با یکدیگر دارند؛ زیرا هر دو استان با بهره‌مندی از جمعیت تقریباً یکسان، دارای تاریخ و فرهنگ

غنی محسوب می شوند و از آثار فرهنگی و ابنیه تاریخی ارزش‌مندی برخوردارند که به عنوان میراث جهانی در

یونسکو ثبت شده‌اند. مهم‌ترین وجوه شباهت این دو استان در کشورهای ایران و ژاپن بدین قرار است:

- پیشینه تاریخی: همان‌طور که استان یزد در ایران از جمله مناطق باستانی و برخوردار از قدمت تمدنی طولانی محسوب می‌شود، استان نارا در ژاپن نیز در زمره مناطق تاریخی و کهن این دیار به شمار می‌آید که از پیشینه تاریخی طولانی مرتبط با دوران‌های باستانی و میانه بهره‌مند است. هر دوی این استان‌ها در کشور خودشان به برخورداری از آثار تاریخی و کهن شهره هستند.
- اندوخته فرهنگی: هم استان یزد در ایران و هم استان نارا در ژاپن به دلیل بهره‌مندی از پیشینه تاریخی گران‌بهای خود واجد اندوخته فرهنگی غنی و ارزش‌مندی هستند که عامل تمایز و برتری آن‌ها در مقایسه با اکثر استان‌ها و مناطق دیگر در کشورهایشان به شمار می‌آید. از جمله مصادیق این ذخیره فرهنگی، صنایع دستی و غذاهای محلی و سنتی است که در هر دو استان مشاهده می‌شود. امروزه نارا محل زندگی بسیاری از هنرمندان و تولیدکنندگان صنایع دستی سنتی است که محصولاتی همچون کاگوشی (خوش-نویسی ژاپنی) و سوزانو (ابریشم‌نقاشی) و دیگر اشیای هنری سنتی تولید می‌کنند.
- شهرت بین‌المللی: سازمان یونسکو موفق شده است در هر دو استان یزد و نارا آثاری را شناسایی کند که در فهرست میراث معنوی جهانی ثبت شده‌اند. استان یزد به مدد برخورداری از بافت تاریخی و معماری منحصر به فرد خود و استان نارا به یمن وجود معابد و بناهای تاریخی خود به عنوان میراث جهانی در اسناد و گزارش‌های بین‌المللی، شهرت یافته و ماندگار شده‌اند.
- معماری سنتی: شهر و استان نارا در ژاپن همانند شهر و استان یزد در ایران، جلوه‌گاهی از معماری سنتی و ابنیه باستانی قلمداد می‌شود که از گذشته‌های دور به جای مانده‌اند. کارشناسان و تحلیل‌گران معتقدند که معماری معابد در نارا نمونه‌هایی برجسته و شاخص از معماری سنتی ژاپنی را برای معرفی به نسل معاصر به نمایش می‌گذارند. برای نمونه، «موزه ملی نارا» به کسب عنوان بزرگ‌ترین بنای چوبی در جهان مفتخر شده است.

- ظرفیت گردشگری: به دلیل بهره‌مندی از پیشینه تاریخی کهن، اندوخته فرهنگی غنی، آثار و ابنیه ثبت شده در میراث جهانی و همچنین دیگر ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های مناسبی که در هر دو استان یزد و نارا وجود دارد، بخشی از اقتصاد این دو منطقه بر پایه صنعت گردشگری بنا نهاده شده است. امروزه از نظر گردشگران بین‌المللی، این دو استان به دلیل برخورداری از جاذبه‌های تاریخی و طبیعی در فهرست مقاصد گردشگری برجسته در کشورهای خود قرار دارند. در استان نارا، معابد چوشوجی و کونیگو به عنوان مهمترین جاذبه‌های گردشگری شناخته شده‌اند.

- جمعیت: هر دو استان یزد و نارا محل زندگی حدود یک میلیون و سیصد هزار نفر از شهروندان کشور خود هستند؛ هرچند تراکم جمعیتی استان یزد، کمتر از استان نارا است؛ زیرا این استان حدود بیست برابر استان ژاپنی وسعت دارد. همانند استان یزد که دارای دوازده شهرستان است، استان نارا در ژاپن نیز جمعیت خود را در دوازده شهر توزیع کرده است.

علاوه بر این شباهت‌ها، استان‌های یزد در ایران و نارا در ژاپن دارای تفاوت‌هایی نیز هستند. به عنوان مثال، برخلاف استان یزد که دارای اقلیم کویری و آب و هوای گرم و خشک است، استان نارا از اقلیمی معتدل و نیمه-گرمسیری برخوردار است که آب و هوایی مرطوب با تابستان‌هایی گرم را برایش رقم شده است؛ ضمن آن که هر ساله میزان بارش جوی بسیار بیشتری را در مقایسه با استان کویری یزد تجربه می‌کند.

معرفی استان نارا

استان نارا یکی از استان‌های کشور ژاپن است که در ناحیه «کانسای» در جزیره «هونشو» واقع شده است و مرکز آن هم شهری است که نارا نامیده می‌شود. استان نارا از دوازه شهر تشکیل شده است که عبارتند از: گوجو، گوسه، ایکوما، کاشییا، کاشیهارا، کاتسوراگی، نارا، ساکورای، تتری، اودا، یاماتوکوریاما و یاماتوتاکادا. این استان که منطقه‌ای داخلی و فاقد دسترسی به دریا محسوب می‌شود، توسط استان‌های اوزاکا، کیوتو، واکایاما و میه احاطه شده است.

در بیان تاریخچه شکل‌گیری استان نارا باید یادآوری نمود که چنین نامی برای اولین بار در سال 1868 میلادی و در زمانی پدیدار شده است که فرمانداری «یاماتوچینیو» منحل و از تفکیک آن استان نارا تأسیس شد. بعد از ادغام‌ها و تفکیک‌های متوالی که در الگوی تقسیمات کشوری ژاپن رخ داد، از چهارم ماه نوامبر سال 1898 میلادی، استان کنونی نارا متولد شده است. نام نارا در ژاپنی کهن مفهوم «تخت ساخته‌شده» را می‌رساند. با وجود آن که قرن‌ها پیش، پایتخت ژاپن از نارا به شهرهای بعدی منتقل شده، ولی این شهر اهمیت خود را همچنان حفظ

کرده و امروزه نیز به «پایتخت جنوبی» معروف است. از منظر زمین‌شناسی می‌توان این منطقه را به کوه‌های جنوبی و دشت‌های شمالی تقسیم کرد که جنگل‌هایی انبوه را در بر می‌گیرد؛ به طوری که نسبت نواحی دارای پوشش گیاهی این استان به حدود 77 درصد می‌رسد. میانگین دمای هوای نارا در طول سال حدود 16 درجه است و بارش سالانه این منطقه حدود 1642 میلیمتر برآورد می‌شود.

مطابق با آمار رسمی منتشر شده از سوی مرکز آمار ژاپن در سال 2023 میلادی، مهم‌ترین شاخص‌های آماری استان نارا بدین قرار است:

- جمعیت: ساکنان این استان حدود 1320000 (یک میلیون و 320 هزار) نفر هستند که 620 هزار نفر از آنان را مردان و حدود 700 هزار نفر را زنان تشکیل می‌دهند (حائز رتبه 29 در بین 47 استان کشور). از هر صد هزار نفر جمعیت این استان حدود 867 نفر خارجی هستند (رتبه 29 در کشور) و در هر کیلومتر مربع از کل مساحت این استان 356 نفر زندگی می‌کنند (رتبه 14 کشوری)، ولی تراکم جمعیت در هر کیلومتر مربع از مناطق قابل سکونت این استان، حدود 1540 نفر ساکن محاسبه شده است (رتبه 10 کشوری). نکته جالب توجه دیگر آنکه نسبت جمعیت روز به شب در این استان حدود 91 درصد برآورد می‌شود (رتبه 45 کشور).

- اقتصاد: درآمد سرانه شهروندان این استان حدود 26320 ین است (رتبه 41 کشور) و نرخ رشد سالانه تولید ناخالص استانی معادل 1/7 درصد برآورد شده است (رتبه 15 کشور)؛ ضمن آنکه نرخ رشد سالانه درآمد استانی بیش از 1/1 درصد نیست (رتبه 14 کشور). در تبیین دیگر مشخصات اقتصاد استان نارا می‌توان به این نکته اشاره کرد که حدود 59 درصد از بنگاه‌های تولیدی این منطقه دارای یک تا چهار نفر شاغل هستند و تنها 0/16 درصد از آن‌ها تعداد کارکنانشان بیش از سیصد نفر است. با وجود این، حدود 14 درصد از کارکنان نارا در بنگاه‌های خرد (دارای یک تا چهار شاغل) و حدود 10 درصد

نیز در بنگاه های بزرگ (دارای بیش از 300 شاغل) فعالیت دارند. میزان درآمد حاصل از مالیات ها و کمک های مالی محلی در این استان معادل 65 درصد است (رتبه 9 کشور) و به صورت خاص، سهم درآمد مالیات های محلی حدود 29 درصد برآورد می شود (رتبه 23 کشور)؛ ضمن آن که سهم پرداخت های دولت ملی نیز حدود 12 درصد است (رتبه 34 کشور). درصد هزینه های رفاهی استان معادل 18 درصد (رتبه 12 کشور) و ارزش هزینه سرانه هم در این استان معادل 814 هزارین برآورد شده است (رتبه 38 کشور). نرخ بیکاری در استان نارا معادل 4/1 درصد است (رتبه 9 کشور)؛ علاوه بر آن که نسبت فرصت های شغلی به تقاضا نیز حدود 1/09 است (رتبه 36 کشور). نکته جالب دیگر آن که درصد اشتغال معلولان در استان نارا کمتر از 41 درصد نیست (رتبه 39 کشور).

این منطقه از ژاپن به لحاظ تاریخی و فرهنگی اهمیت زیادی دارد و دارای جاذبه های گردشگری فراوانی است؛ به طوری که می توان گفت استان نارا با ترکیب منحصر به فردی از تاریخ، فرهنگ و طبیعت، به یکی از مقاصد گردشگری و تاریخی معنی دار در کشور ژاپن بدل شده است. برخی از مهمترین ویژگی های استان نارا بدین ترتیب قابل اشاره است:

- اولین پایتخت: شهر نارا که امروزه مرکز استان نارا محسوب می شود، در دوره ای پایتخت کشور ژاپن بوده است و به همین جهت یکی از شهرهای مهم این کشور محسوب می شود و حتی امروزه نیز با عنوان «پایتخت جنوبی» شهرت دارد.

- میراث جهانی: شهر نارا به خاطر معابد بودایی کهنی که در خود دارد و در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار دارند، از شهرت بین المللی برخوردار است. مجموعه هایی همچون «تودایجی» و «کوفوکجی» از جمله معروف ترین این بناهای تاریخی و ماندگار در استان نارا هستند. همچنین ثبت معبد «کونیگو» نیز به عنوان یکی از میراث جهانی یونسکو، دیگر نشانه اهمیت تاریخی و فرهنگی این منطقه است. تا امروز،

نارا هشت مکان فاخر را در فهرست میراث جهانی سازمان ملل ثبت کرده است که عبارتند از: معابد تودایجی (بزرگ‌ترین سازه چوبی جهان)، کوفوکجی (دومین معبد مرتفع ژاپن)، گانگوجی، یاکوشیچی (زیباترین بنای ژاپن)، توشودایجی، کاسوگا، جنگل تپه کاسوگا-یاما و سایت کاخ هیجو. از این منظر، استان نارا رتبه نخست کشور ژاپن را به خود اختصاص داده است؛ ضمن آنکه با برخورداری از حدود 1300 دارایی فرهنگی ثبت شده در میراث ملی و همچنین 148 بنای تاریخی ارزشمند، هر ساله از حدود 26 میلیون گردشگر پذیرایی می‌کند.

- جاذبه‌های فرهنگی: استان نارا دارای موزه‌ها و جاذبه‌های فرهنگی متنوعی است که به معرفی تاریخ و هنر ژاپن می‌پردازند. «موزه هنر نارا»، «موزه تاریخی نارا» و «موزه ملی نارا» از جمله جاذبه‌های فرهنگی این استان هستند. موزه ملی نارا میزبان مجسمه‌ای ۱۵ متری از بوداست؛ ضمن آنکه بلندترین ساختمان چوبی جهان خوانده می‌شود. مردم نارا در طول سال جشنواره‌ها و مراسم فرهنگی متعددی را برگزار می‌کنند که برای گردشگران جذابیت خاصی دارد. دیدنی‌ترین آن‌ها مراسم سوزاندن چمن در کوه واکاکوزا، مراسم مذهبی در تالار نینگاتسودو، فستیوال نورافشانی فانوس در معبد بزرگ کاسوگا و همچنین جشنواره شمع است که هر سال اجرا می‌شود. به دلیل برخورداری از این جاذبه‌های فرهنگی است که شهر نارا موفق شده است با برخی از شهرهای معروف جهان مانند کانبرا، استرالیا، ورسای فرانسه، شی آن چین و گیونگجی کره جنوبی پیوند خواهرخواندگی برقرار کند.

- جاذبه‌های طبیعی: نارا دارای باغ‌ها و پارک‌های زیباست که مکانی ایده‌آل برای گردش و استراحت محسوب می‌شوند. باغ ملی نار (مشهور به پارک گوزن) که در سال 1880 افتتاح شده است، یکی از قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین پارک‌های عمومی در ژاپن است که محل زندگی حدود ۱۲۰۰ عدد گوزن ژاپنی محسوب می‌شود که در ردیف گنجینه‌های طبیعی ژاپن رده‌بندی شده‌اند. این گوزن‌ها به عنوان نماد نارا شناخته می‌شوند و در سطح شهر آزادانه حرکت می‌کنند. به طور خاص، استان نارا منطقه‌ای غنی

از آثار طبیعی مانند آبشار نوسه، دره کومانو و مناطق ساحلی زیباست که مورد توجه گردشگران و محققان طبیعت قرار دارد.

درباره وضعیت اقتصادی استان نارا در ژاپن می‌توان به این نکته اشاره کرد که این استان به عنوان منطقه‌ای با ثروت‌های فرهنگی، طبیعی و تاریخی به ویژه در زمینه گردشگری، نقش مهمی در اقتصاد ژاپن ایفا می‌کند. وضعیت بخش‌های اصلی تشکیل دهنده اقتصاد نارا بدین شرح است:

- صنعت: باید یادآوری نمود که علیرغم افزایش مداوم جمعیت نارا، که عمدتاً ناشی از همجواری با اوزاکاست، توسعه صنعتی در این استان با مخالفت‌هایی مواجه است؛ چراکه نارا به عنوان منطقه‌ای تاریخی و فرهنگی بسیار مورد احترام ژاپنی‌هاست و طرح‌های توسعه صنعتی معمولاً اعتراضاتی را در زمینه میراث فرهنگی پدید می‌آورد. به همین دلیل، فقط صنایع تولیدی سبک تا متوسط در این استان مستقر شده است؛ به طوری که تولید محصولات هنری محلی و صنایع دستی در اقتصاد محلی این استان نقش مهمی دارد. شاخص‌ترین تولیدات صنعتی استان نارا شامل صنایع غذایی، هنرهای دستی، تولیدات هنری سنتی و محصولات مرتبط با گردشگری است. نارا به دلیل رواج هنرهای سنتی و صنایع دستی از جمله منسوجات کتان، خوش‌نویسی، نقاشی سنتی، سرامیک، مجسمه‌سازی و تولید جوهر و قلم‌موی نفیس دارای شهرت ملی و منطقه‌ای است.

- کشاورزی: محصولات کشاورزی این منطقه مانند برنج، چای، خواربار، میوه‌ها و گل‌های تازه، ماهی‌های خانگی، کپور و ماهی قزل‌آلای ژاپنی و همچنین محصولات جنگلی و جلبکی در اقتصاد نارا نقشی برجسته دارند.

- خدمات: مهم‌ترین عنصر تشکیل دهنده این بخش اقتصادی استان نارا گردشگری است؛ چراکه این منطقه به مدد برخورداری از معابد تاریخی، میراث جهانی یونسکو، مناظر طبیعی زیبا و فعالیت‌های فرهنگی

جذابش به عنوان یکی از مقاصد گردشگری مهم در ژاپن شناخته می‌شود. بدین ترتیب، حضور فعال استان نارا در حوزه گردشگری، به‌ویژه برای گردشگران خارجی، منجر به ایجاد اشتغال و افزایش درآمد محلی شده است. علاوه بر این، وجود دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در این استان نیز به ارتقاء سطح اقتصاد منطقه کمک کرده است.

وضعیت بهره‌وری استان نارا

پیش از تشریح وضعیت بهره‌وری استان نارا لازم است یادآوری شود که این استان طی سال‌های اخیر، برنامه‌ای راهبردی را با عنوان «تبدیل نارا به پایتخت جدید» و با چشم انداز «استقلال منطقه‌ای و ایجاد نارای راحت برای زندگی» تدوین کرده است که تعداد 9 بخش اصلی به شرح زیر در بر می‌گیرد:

- الف) ایجاد رفاه برای ساکنان منطقه از طریق:

○ احیای اقتصادی منطقه

- (1) ترویج سرمایه‌داری منطقه‌ای در عصر جدید
- (2) جذب کارخانه‌ها و ایجاد شهرک‌های صنعتی
- (3) حمایت از تحقیق و توسعه برای صنایع داخل استان
- (4) حمایت از صنایع محلی و تولیدات سنتی
- (5) گسترش بازارهای خارج از کشور و بازار داخلی برای محصولات استان
- (6) تقویت قدرت فروش تولیدکنندگان منطقه

○ استراتژی اشتغال منطقه‌ای

- (7) ترویج سیاست اشتغال محلی
- (8) اجرای برنامه اصلاح سبک کار در استان
- (9) ترویج اقدامات اشتغال‌زا برای افراد دارای معلولیت

- رونق‌بخشی به منطقه از طریق:

○ توسعه گردشگری اقامتی

- (10) ارتقای جاذبه اقامتگاه‌ها و هتل‌ها برای گردشگران
- (11) ترویج گردشگری با استفاده از مرکز کنوانسیون استان نارا

○ ایجاد مقاصد گردشگری جذاب

- (12) اجرای استراتژی جامع گردشگری استان نارا
- (13) پروژه منطقه مرکزی پارک نارا (بهبود جذابیت منطقه فرهنگی و بهبود محیط زیست داخل پارک)
- (14) بهبود چشم‌انداز و محیط اطراف خیابان او میا و ایستگاه کینتسو
- (15) تعمیر و نگهداری پارک تاریخی کاخ هیجو
- (16) توسعه ایستگاه کنار جاده‌ای ناکاماچی
- (17) آماده‌سازی محیط دوچرخه‌سواری ایمن

○ ایجاد جاذبه‌های گردشگری

- (18) تبلیغ غذاهای سنتی و محلی
- (19) توسعه تبلیغات در خارج از کشور

- بهبود احساس لذت در ساکنان منطقه از طریق:

○ ایجاد جوامع محلی ایمن، امن و مطمئن

- (20) توسعه پایگاه‌های پیشگیری از بلایا در مقیاس بزرگ
- (21) تقویت آموزش مدارس آتش‌نشانی و حمایت از سازمان‌های آتش‌نشانی
- (22) توسعه حوضه کنترل مستقیم رودخانه یاماتو و حوضه آبریز
- (23) ترویج اقدامات متناسب با بلایای طبیعی (به ویژه زمین لغزش)
- (24) اقداماتی برای تبدیل استان نارا به مقاوم‌ترین استان ژاپن در برابر بلایا

○ ایجاد منطقه نارای زیبا

- (25) تسریع ایجاد باغ چهار فصل

▪ (26) تبدیل منطقه اوامیکوریو به پارک گل

▪ (27) اجرای پروژه نهر پاکیزه

▪ (28) حذف تیرهای برق در جاده‌ها

○ آسان و با طراوت ساختن زندگی

▪ (29) مدیریت صحیح، استفاده منطقی و تحقق استفاده مؤثرتر از زمین

▪ (30) بهبود شیوه زندگی مردم در استان نارا

▪ (31) تأمین و بهبود سهولت خدمات حمل و نقل در داخل استان

▪ (32) تقویت همکاری و همکاری با انجمن‌های محلات و غیره

○ تربیت فرزندان سالم در جامعه محلی

▪ (33) تعادل بین مراقبت از کودکان و کار

▪ (34) آموزش و پرورش کودکان پیش دبستانی

▪ (35) حصول اطمینان از ایمنی مسیرهای کودکان به مدرسه و مهد کودک

○ ارتقای توانمندی زنان

▪ (36) تحقق جامعه‌ای عاری از جنسیت

- ارتقای زیرساخت‌های منطقه از طریق:

○ تعمیر و نگهداری جاده‌ها

▪ (37) تعمیر و نگهداری بزرگراه کیناوا

▪ (38) تعمیر و نگهداری جاده مرکز دشت یاماتو

▪ (39) توسعه بزرگراه یاماتو چو / تقاطع جاده هانا

▪ (40) توسعه مسیر ملی 168

- (41) توسعه مسیر ملی 169
- (42) توسعه راه‌های واقع در دشت یاماتو شرقی
- (43) نظام‌مهندسازی مدیریت نگهداری جاده‌ها
- (44) استقرار سیستم جدید تعمیر و نگهداری جاده در استان
- (45) تملک زمین و پرداخت غرامت زمین
- نگهداری و آماده‌سازی راه آهن
- (46) اصلاح ارتفاع ایستگاه یاماتو و جابجایی خط کینتسو
- (47) نصب تجهیزات ایستگاه‌های جدید
- (48) طراحی خط شینکانسن و اتصال به فرودگاه بین‌المللی کانسای
- بهبود محیط حمل و نقل
- (49) بهبود خدمات اتوبوس‌رانی و بهبود امکانات ایستگاه‌های اتوبوس
- ارتقای سلامت ساکنان از طریق:
- توسعه سلامت و تندرستی با هدف دستیابی به بالاترین میزان امید به زندگی در ژاپن
- (50) توسعه اقدامات مرتبط با هدف ارتقای سلامت
- (51) ارتقای میزان کنترل سرطان
- (52) ترویج مشارکت اجتماعی و فعالیت‌های پر نشاط سالمندان
- مدیریت جامع مراقبت‌های پزشکی ضمن بهبود مراقبت‌های جامع محلی
- (53) محلی‌سازی بیمه ملی سلامت
- (54) ترویج ابتکارات و برنامه‌های منطقه‌ای برای تامین پزشک
- (55) اقدامات در برابر عفونت جدید کروناویروس

- (56) بهینه‌سازی هزینه‌های پزشکی
- (57) افزایش مراقبت‌های جامع منطقه‌ای و مراقبت‌های پزشکی خانگی
- (58) جابجایی دانشگاه پزشکی استان، توسعه امکانات بیمارستانی دانشگاه پزشکی و احداث ساختمان جدید سرپایی
- (59) بررسی جابجایی و توسعه مجدد مرکز پزشکی نیشیوا

○ افزایش رفاه

- (60) طراحی «مدل رفاه نارا» با هدف تبدیل شدن به منطقه دارای بیشترین رفاه در ژاپن
- (61) حمایت از زندگی اجتماعی کودکان (افراد) دارای ناتوانی شدید ذهنی و جسمی
- (62) حمایت از توانبخشی و اشتغال برای آزادشدگان از زندان

○ توسعه ورزش همگانی

- (63) ایجاد محیط مناسب برای انجام ورزش در هر زمان و هر مکان
- (64) برگزاری جشنواره ملی ورزشی استان نارا و جشنواره ملی ورزش معلولان
- (65) ارتقای عملکردی پارک سلامت ماهوروبا

- ترویج فرهنگ مطالعه و یادگیری از طریق:

○ توسعه آموزش

- (66) تأسیس دانشگاه صنعتی نارا و ارتقای کیفیت آموزش در دانشگاه نارا
- (67) ارتقای کیفیت آموزش در دانشگاه پزشکی استان
- (68) تقویت همکاری بین استان‌ها و دانشگاه‌ها
- (69) یادگیری و توسعه برای دانش آموزان دبیرستان
- (70) ترویج آموزش خصوصی

▪ (71) ترویج فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزشی

▪ (72) اجرای طرح ارتقای کیفیت آموزشی استان نارا

○ فرهنگ‌سازی

▪ (73) اجرای برنامه‌های ترویجی در زمینه فرهنگ

▪ (74) ترویج گردشگری فرهنگی و احیای تاریخ

▪ (75) حفظ و بهره‌برداری از اموال فرهنگی

▪ (76) ثبت سایت میراث جهانی آسوکا/فوجیورا

▪ (77) بهره‌برداری از ظرفیت فرهنگی روستاهای نارا

○ توسعه نمایشگاه‌ها و تبادل ارتباط با کشورهای خارجی

▪ (78) تقویت و گسترش مبادلات بین‌المللی و جلسات دولت محلی در آسیا

- توسعه پیشرفت از طریق:

○ ترویج کشاورزی، زمین‌های روستایی و مواد غذایی

▪ (79) ارتقای مدیریت اراضی کشاورزی/توسعه مناطق خاص ترویج کشاورزی

▪ (80) توسعه مجدد بازار عمده‌فروشی مرکزی

▪ (81) تقویت آموزش کشاورزی و توسعه مهارت‌ها

▪ (82) ترویج طرح ترویج غذا و کشاورزی غنی استان نارا

▪ (83) اقداماتی برای کاهش اتلاف غذا

○ ارتقای تولیدات دامی و صنعت شیلات

▪ (84) مدیریت صحیح تولید و بهبود قدرت برند

▪ (85) توسعه مزرعه میتسو کوگن

- (86) ترویج صنعت شیلات داخلی
 - سیاست انرژی در عصر بدون کربن
- (87) سیاست انرژی ناحیه نارا در عصر کربن زدایی
 - ترویج جنگل داری و مدیریت محیط زیست
- (88) استقرار سیستم جدید مدیریت محیط زیست جنگلی
- (89) عرضه پایدار و ترویج استفاده از الوار تولید شده در استان نارا
 - توسعه محلی از طریق:
 - ارتقای مناطق جنوبی و شرقی
 - (90) توسعه سرمایه در مناطق جنوبی و شرقی
 - ارتقای منطقه مرکزی
 - (91) ترویج مفهوم شهر باغ مرکزی دشت یاماتو
 - بهبود مدیریت شهری از طریق:
 - اجرای عملیاتی مدل نارا
- (92) ارتقای عمران شهر با همکاری شهرداری ها
- (93) توسعه شهر در اطراف ایستگاه کینتسو
- (94) توسعه شهر در اطراف دانشگاه پزشکی استان
- (95) توسعه شهر در اطراف ایستگاه اوجی
- (96) توسعه شهری در سایت مرکز پزشکی عمومی نارا
- (97) مدیریت تاسیسات آب استان
- (98) مدل نارا برای دفع زباله در سطح وسیع

▪ (99) توجه به سلامت مالی و حمایت مالی شهرداری

○ مدیریت اداری

▪ (100) آماده‌سازی فضای کاری مناسب رشد برای منابع انسانی شایسته در دولت

▪ (101) مدیریت تسهیلات دارایی‌های استانی (نگهداری، مدیریت، بهره برداری)

▪ (102) تحقق زندگی شاد برای ساکنان استان و توسعه پایدار منطقه با ایجاد جامعه

دیجیتال منطقه ای

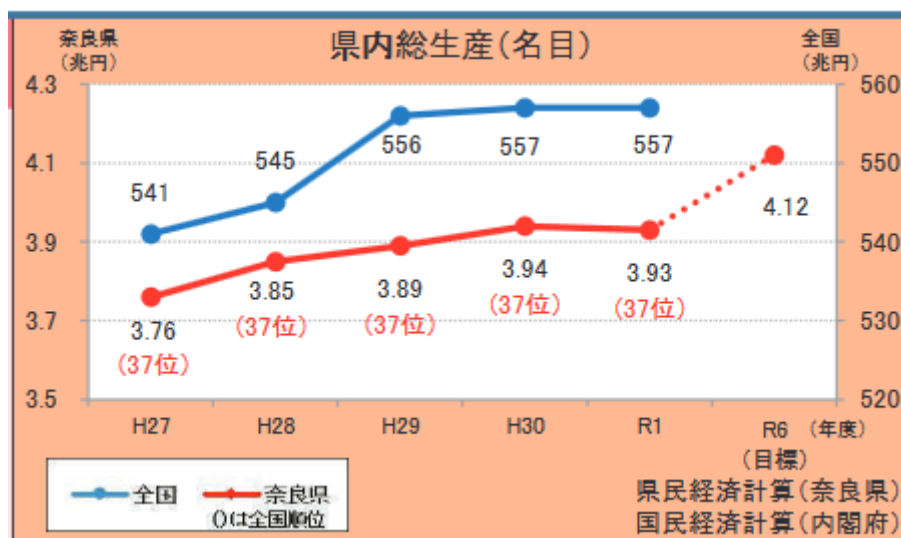
○ مدیریت سیاست مالی

▪ (103) مدیریت مالی میان مدت تا بلندمدت استانی و مدیریت اوراق قرضه استانی

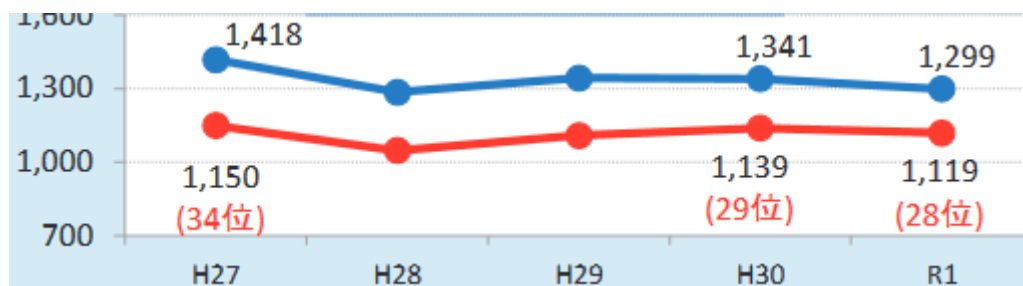
▪ (104) بهبود نرخ وصول مالیات و ترویج مالیات مناسب

مطابق با اسنادی که در زمینه پیگیری این برنامه راهبردی منتشر شده است، برخی از کلیدی‌ترین شاخص‌های اقتصادی این منطقه از کشور ژاپن را می‌توان به شرح زیر معرفی نمود. یادآوری می‌شود که در نمودارهای زیر منظور از سال (H30) سال 2018 میلادی است و منظور از (R1) نیز سال 2019 میلادی است و بر همین اساس، سالهای قبل و بعد از آنها نیز قابل تشخیص هستند.

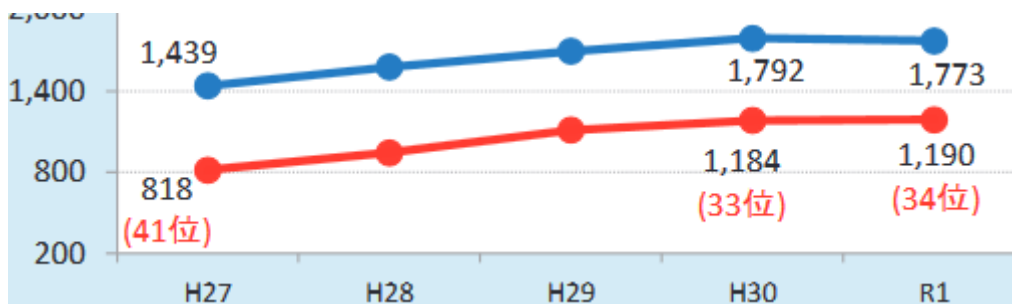
- تولید ناخالص داخلی: تولید ناخالص استانی (اسمی) در سال مالی 2019 معادل 3.93 تریلیون ین بوده است که مطابق با نمودار زیر در سال‌های اخیر روند صعودی داشته است؛ هرچند همواره در رتبه 37 از بین 47 استان ژاپن جای گرفته و از میانگین کشوری نیز پایین تر بوده است:

– سرانه ارزش افزوده شاغلان: همان طور که در نمودار زیر مشخص است (واحد به ده هزار ین است)، مقدار ارزش افزوده به ازای هر شاغل در حال افزایش است و استان نارا در این زمینه و در مقایسه با دیگر استان‌های ژاپن از رتبه 34 در سال 2105 به رتبه 28 در سال 2019 صعود کرده است؛ هرچند که همچنان از میانگین کشوری پایین تر است، اما این تفاوت نسبت به سالهای قبل کاهش یافته و در حال از بین رفتن است.

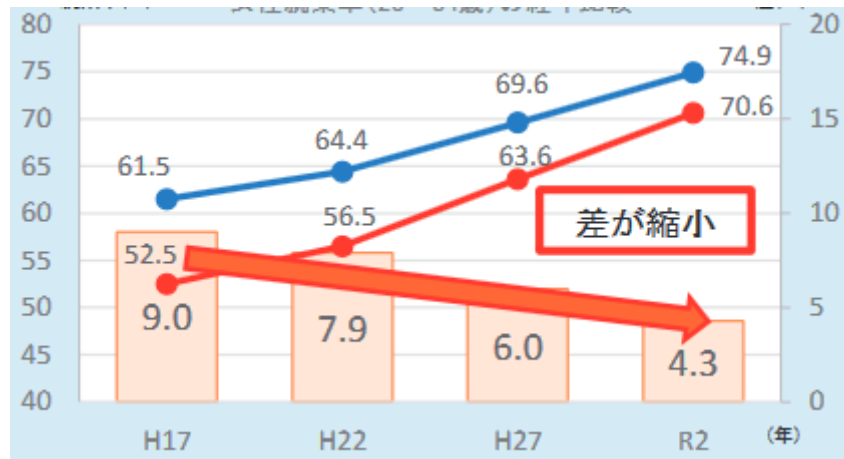
– سرانه ارزش افزوده کارگاه‌ها: چنانکه از نمودار زیر برداشت می‌شود (واحد به میلیون ین است)، اگرچه ارزش کالای تولید شده توسط هر بنگاه در حال افزایش است و استان نارا در این زمینه و در مقایسه با دیگر استان‌های ژاپن از رتبه 41 در سال 2015 به رتبه 33 در سال 2018 صعود کرده است، اما همچنان از میانگین کشوری پایین تر است.

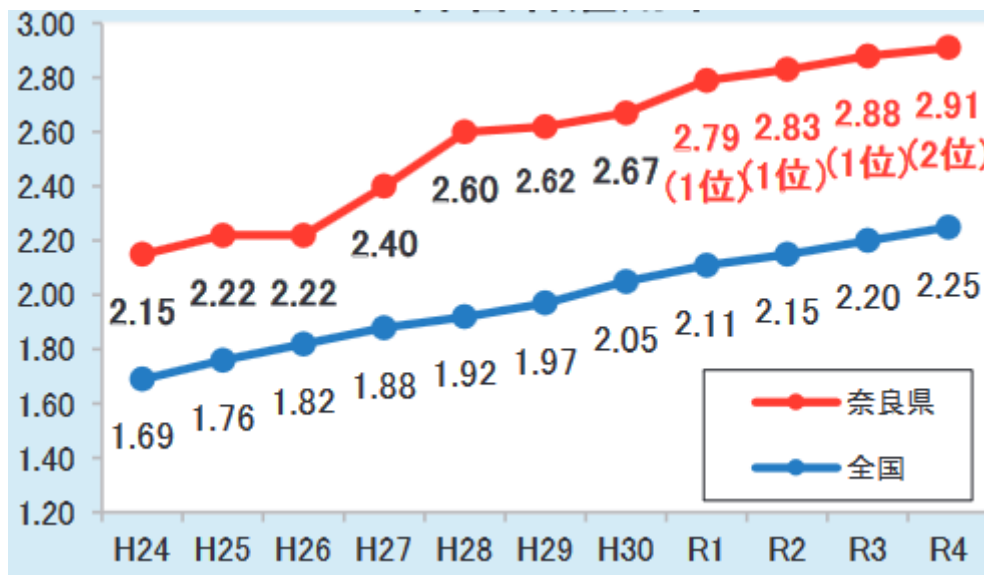
اشتغال‌زایی: مطابق با محتوای نمودار زیر، نسبت تعداد فرصت‌های شغلی به متقاضیان استان نارا در سال 2022 معادل 1/36 بوده که در رتبه 30 کشوری قرار دارد و از میانگین ملی (1.28 برابر) فراتر رفته است.

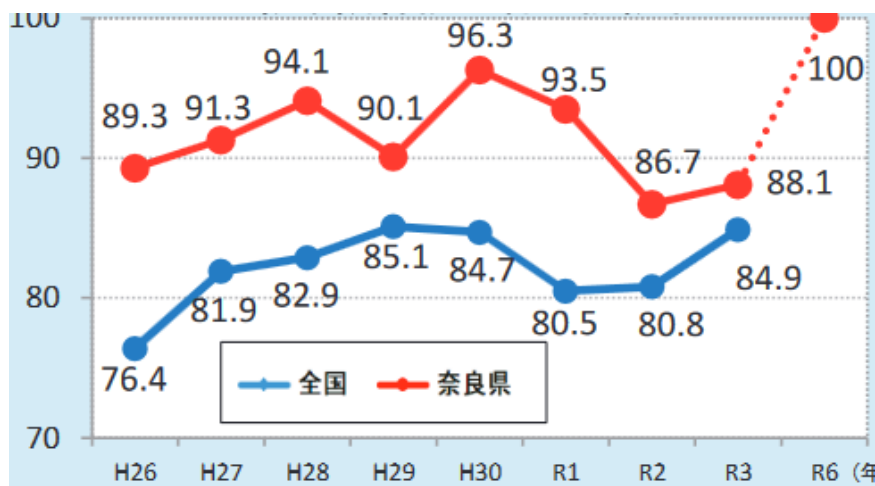
اشتغال بانوان: نمودار زیر نشان می‌دهد که در سال 2020 نرخ اشتغال زنان به طور قابل توجهی نسبت به سال قبل بهبود یافته است؛ ضمن آنکه اختلاف میان استان نارا و میانگین کشور ژاپن (ستون قرمز رنگ) به تدریج در حال کاهش است. یادآوری می‌شود که استان نارا در شاخص نرخ رشد اشتغال زنان رتبه اول کشور را کسب کرده است.

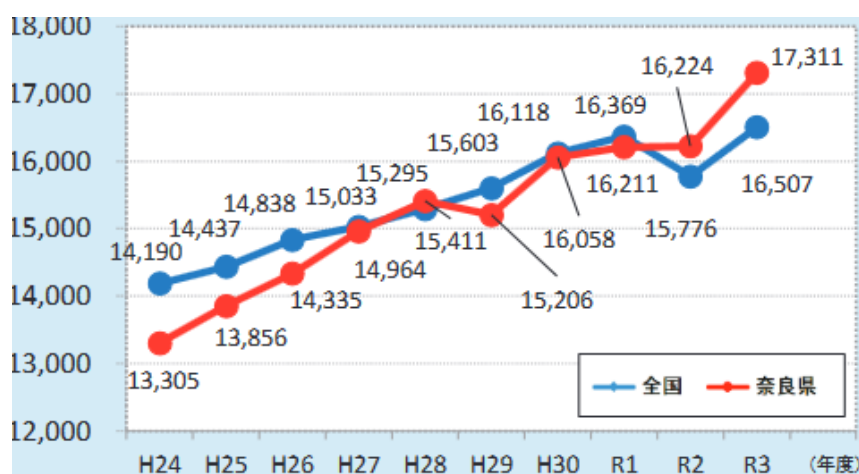
- نرخ اشتغال معلولان: در استان نارا نرخ اشتغال افراد دارای معلولیت در سال 2022 مانند سال‌های قبل بالاترین میزان در کشور ژاپن بوده است (نمودار زیر). بررسی‌ها نشان می‌دهد که در نتیجه تلاش‌های انجام شده از سوی مقامات این استان برای ایجاد و گسترش فرصت‌های شغلی از طریق طرح‌های مختلف، نرخ اشتغال توان‌خواهان سال به سال افزایش یافته است.

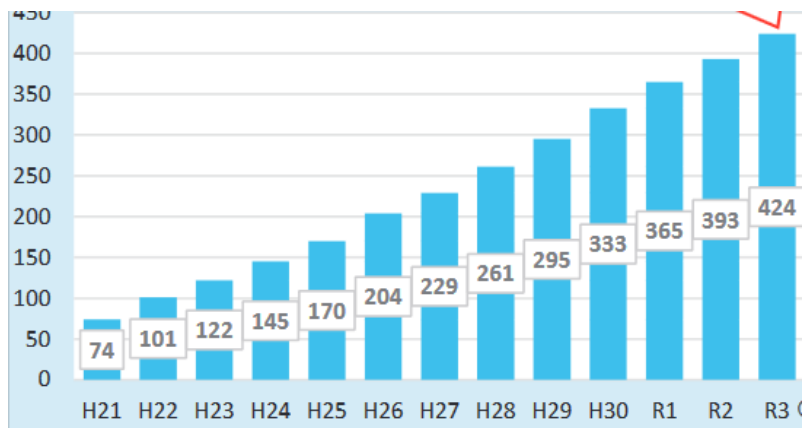
- اشتغال فارغ‌التحصیلان: نرخ اشتغال استان نارا برای کسانی که دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای را گذرانده‌اند در سال 2021 معادل 88.1 درصد بوده است و از این منظر، استان یادشده در بین بالاترین رتبه‌ها در کشور قرار دارد.

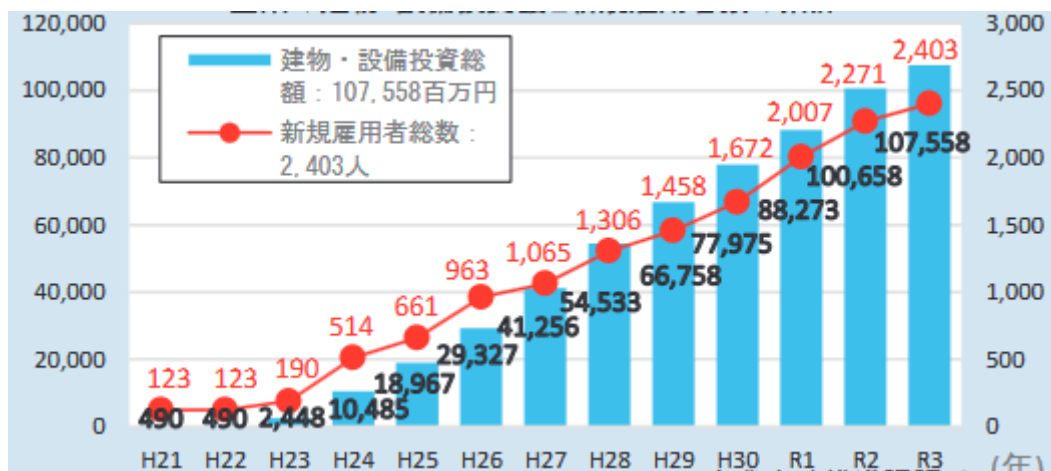
- دستمزد معلولان: نمودار زیر شهادت می دهد که از سال 2020 متوسط دستمزد پرداختی به معلولان در استان نارا به سطحی بالاتر از میانگین کشور ژاپن رسیده است.

- تعداد کارگاه های صنعتی: همان طور که در نمودار زیر مشاهده می شود، در طی سال های گذشته تعداد کارگاه های صنعتی استان نارا روندی افزایش داشته و به عدد 424 رسیده است؛ به طوری که از این نظر در رتبه نهم کشوری جای دارد.

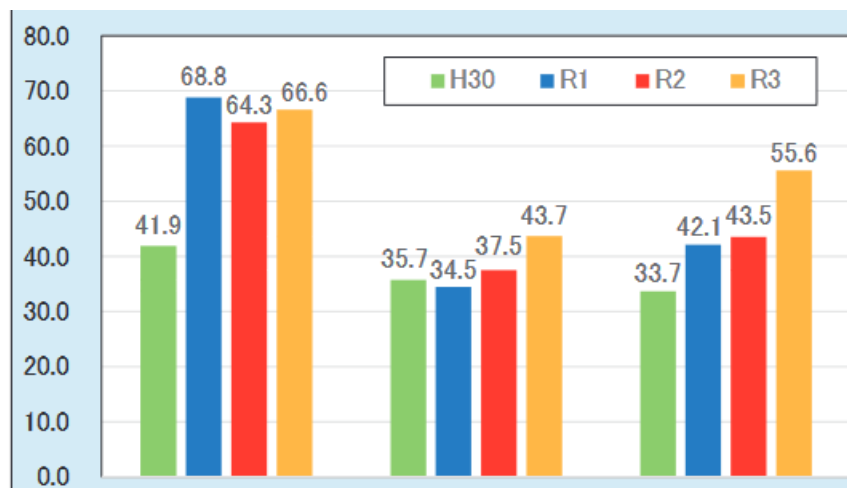

– سرمایه‌گذاری: تا سال مالی 2021 میزان کل سرمایه‌گذاری شرکت‌هایی که از یارانه‌های استانی استفاده کرده‌اند از 107 میلیارد ین فراتر رفته و تعداد کارکنان جدیدالاستخدام نیز 2403 نفر بوده است. در نمودار زیر، ستون‌های آبی رنگ نمایشگر حجم سرمایه‌گذاری و خط قرمز رنگ نیز نشان‌دهنده تعداد استخدام‌های جدید است. یکی از چالش‌های استان نارا در این زمینه، کمبود زمین مناسب برای احداث کارخانجات جدید است.

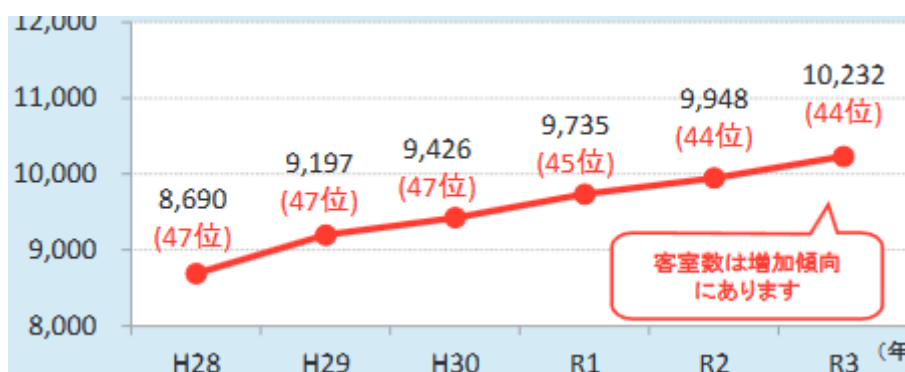

– سبک زندگی کاری: تلاش‌های ناظر بر اصلاح سبک زندگی کاری در شرکت‌های استان نارا از زمان تصویب «قانون ارتقای اصلاح سبک کاری» در سال 2019 به‌طور پیوسته در حال پیشرفت بوده است. نمودار زیر وضعیت اجرای این قانون را در سطح بنگاه‌های اقتصادی استان از سال 2018 تا 2021 روایت کرده است. مجموعه ستون‌های سمت چپ درباره میزان رعایت مقررات «اصلاح ساعات کاری

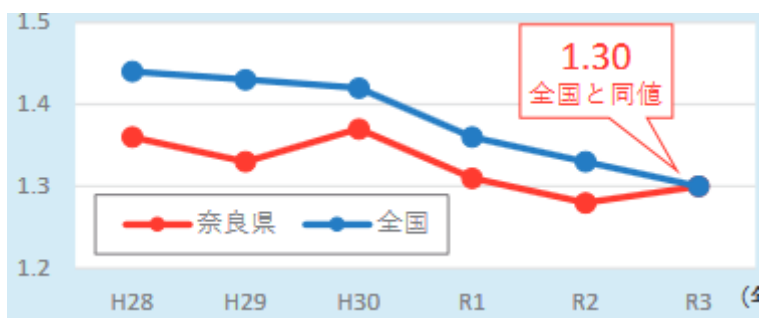
طولانی است؛ ستون‌های وسط به موضوع «افزایش دستمزدها و بهبود بهره‌وری نیروی کار» ارتباط دارد و ستون‌های سمت راست نیز «تسهیل الگوهای منعطف کاری (مانند دورکاری)» را نشان می‌دهند.

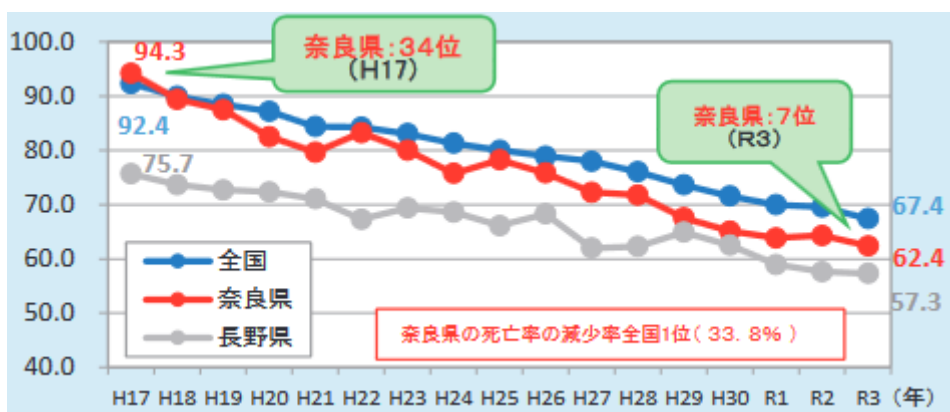
- ظرفیت اقامتی: مسئولان استان نارا به منظور ترویج بیشتر گردشگری، برنامه ریزی کرده‌اند که تعداد اتاق‌های مهمان‌پذیر این منطقه را تا سال مالی 2027 به حدود دوازده هزار عدد افزایش دهند. برای دستیابی به این هدف، «یارانه طرح ارتقای مکان تسهیلات اقامتی استان نارا» از سال مالی 2021 برقرار شده؛ ضمن آنکه دو طرح تجاری نیز در این زمینه مورد تصویب قرار گرفته است. نمودار زیر، روند افزایشی ظرفیت اقامتی این استان را روایت می‌کند که ظرف پنج سال اخیر از رتبه آخر کشوری به رتبه 44 بهبود یافته است.

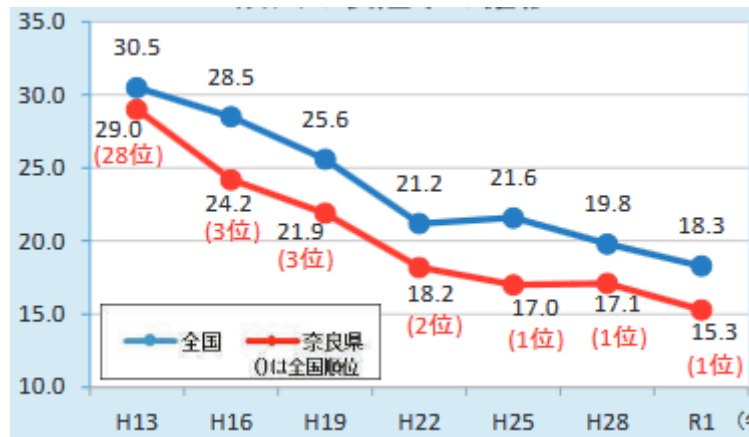
- نرخ باروری: در اثر سیاست‌ها و اقدامات مسئولان محلی نارا، نرخ باروری در این منطقه افزایش یافته و همانطور که در نمودار زیر مشاهده می‌شود به میانگین کشوری رسیده است. جالب آن‌که این روند برخلاف متوسط کشوری در حال افزایش است.

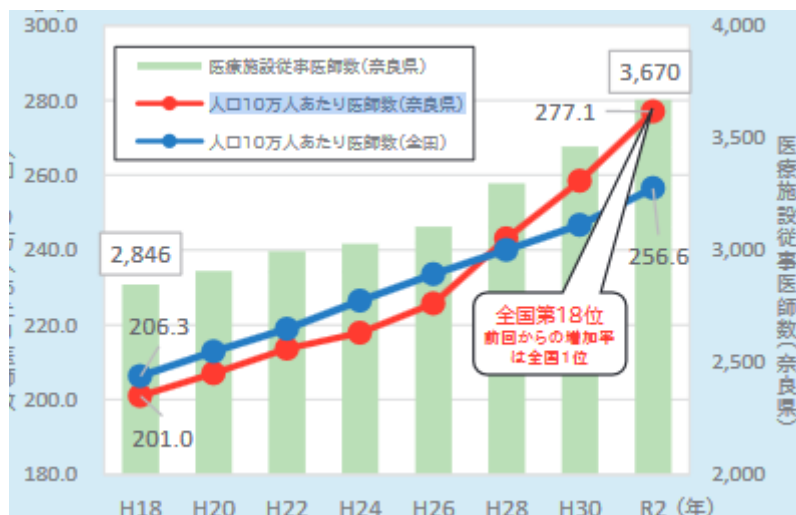
- نرخ مرگ و میر ناشی از سرطان: در استان نارا نرخ مرگ و میر ناشی از سرطان 62.4 است که طی 16 سال گذشته به طور قابل توجهی بهبود یافته و از رتبه 34 کشوری به رتبه هفتم صعود کرده است؛ به طوری که نرخ کاهش مرگ و میر ناشی از سرطان در این استان 33.8 درصد است و رتبه اول را در کشور دارد. یادآوری می‌شود که نرخ کاهش مرگ و میر ناشی از سرطان در سراسر کشور 27.1 درصد است. نمودار زیر این روند را نشان می‌دهد.

- مصرف دخانیات: مطابق با نمودار زیر، در استان نارا نرخ استعمال دخانیات، که گفته می‌شود عامل خطر برای همه سرطان‌ها است، رو به کاهش است و از سال 2013 میزان مصرف سیگار در این استان کمترین میزان در کشور بوده است.

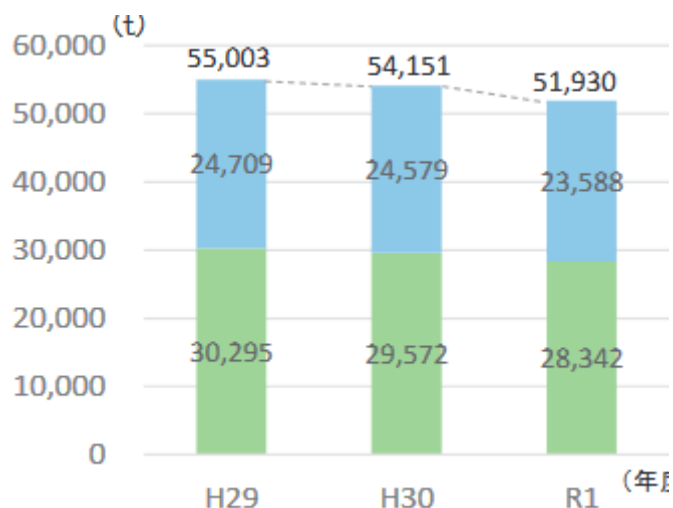

- سرانه پزشک: در نتیجه تلاش‌های مقامات محلی برای تامین امنیت پزشکان شاغل در استان، تعداد پزشکان به ازای هر صد هزار نفر نسبت به دوره قبل 18.6 افزایش یافته و از میانگین کشوری فراتر رفته است. نمودار زیر نشان می‌دهد که تعداد پزشکان به ازای هر صد هزار نفر در استان نارا معادل 277.1 است؛ در حالی که این شاخص در کل کشور ژاپن حدود 256/6 می‌باشد و بدین ترتیب، استان نارا در بین 47 استان ژاپن در این شاخص در رتبه هجدهم قرار دارد. توضیح آن که ستون‌های سبزرگ این نمودار، تعداد پزشکان شاغل در مراکز درمانی استان را نشان می‌دهد و خطوط قرمز و آبی به ترتیب سرانه پزشک در استان و کشور را نمایندگی می‌کنند.

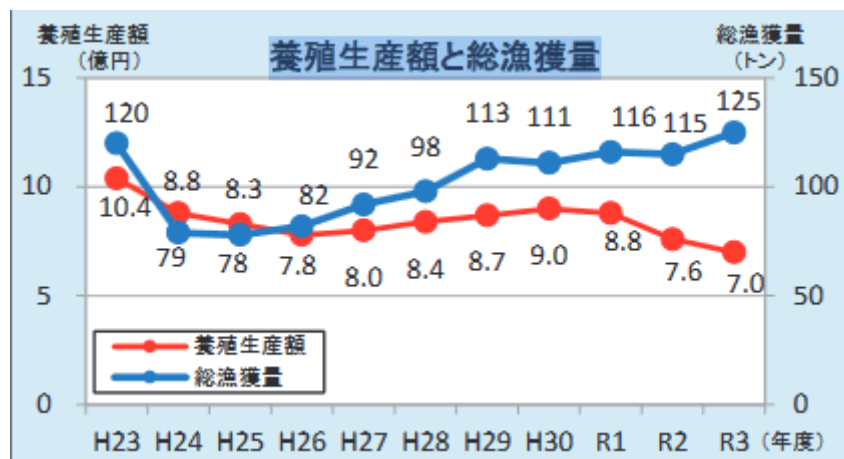

- اتلاف غذا: مطابق با نمودار زیر، حجم مواد غذایی اتلاف شده در استان نارا طی سال‌های اخیر کاهش یافته است. در این نمودار، مقدار غذای اتلاف شده در زمان تولید با رنگ آبی و در زمان مصرف (توسط

خانوار) با رنگ سبز نشان داده شده است. مشاهده می‌شود که سهم مصرف کنندگان در ائتلاف غذا بیش از تولید کنندگان است.

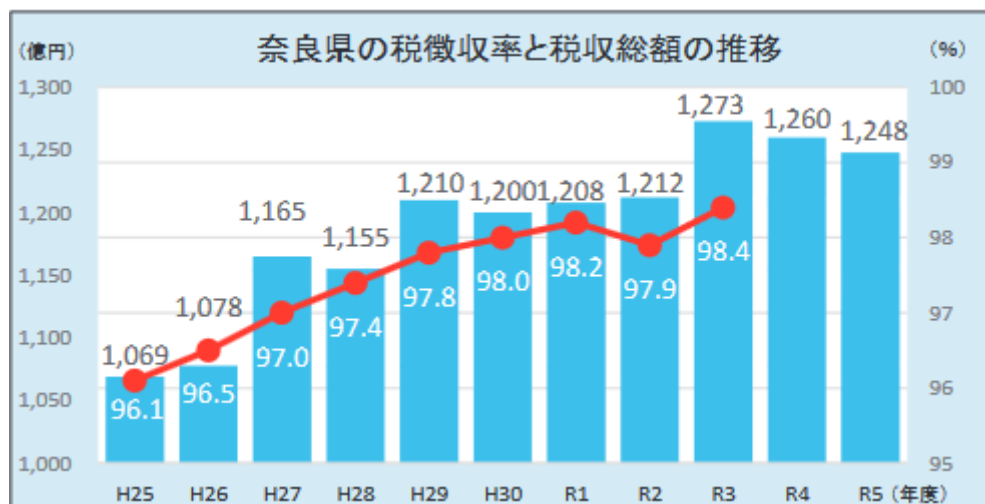

آبزی پروری: ارزش تولیدات حاصل از صنعت آبزی پروری و صید ماهی در نمودار زیر نشان داده شده است (واحد سمت چپ نمودار به میلیارد ین است و واحد سمت راست به تن است) و چنان که مشاهده می‌شود این روند در استان نارا بر خلاف میانگین کشوری کاهش یافته است.

درآمد مالیاتی: استان نارا دارای نرخ بالای جمع‌آوری مالیات بر مشاغل شخصی (99.3٪، رتبه دوم در ژاپن) و مالیات استانی فردی (97.4٪، رتبه 18 در ژاپن) است. درآمد مالیاتی این منطقه از سال 2015 به دلیل بازنگری در استانداردهای تسویه مالیات مصرف محلی تقریباً 20 میلیارد ین افزایش یافته است.

در نمودار زیر کل درآمد مالیاتی (به واحد میلیارد ین) با ستون‌های آبی نشان داده شده و نرخ جمع آوری مالیات نیز با خط قرمز به نمایش درآمده است.

مطابق با آمار رسمی منتشر شده از سوی مرکز آمار ژاپن در سال 2023 میلادی، مهم‌ترین شاخص‌های آماری ناظر بر مفهوم بهره‌وری در استان نارا به شرح جدول زیر قابل ارائه است:

ردیف	عنوان شاخص	واحد سنجش	مقدار	رتبه
1	سرانه درآمد به ازای هر نفر	هزار ین	2632	41
2	سرانه درآمد به ازای هر خانوار	هزار ین	5452	23
3	سرانه تولید ناخالص کشاورزی به ازای هر کارگر کشاورزی	هزار ین	3717	45
4	نسبت سطح زیر کشت	درصد	5/4	43
5	بهره وری زمین (به ازای هر هکتار سطح زیر کشت)	هزار ین	1975	33
6	سرانه مساحت زمین زیر کشت (به ازای هر خانوار کشاورز)	متر مربع	9020	43
7	سرانه ارزش افزوده شاغلان	هزار ین	11190	28
8	سرانه ارزش افزوده کارگاه‌ها	میلیون ین	1190	34

26	34294	هزار ین	سرانه ارزش محموله های کالای تولید شده و غیره (به ازای هر کارمند)	9
34	1157	میلیون ین	سرانه ارزش محموله های کالای تولید شده و غیره (به ازای هر بنگاه)	10
47	20350	هزار ین	سرانه فروش سالانه کالاهای تجاری (تجارت عمده و خرده فروشی) (به ازای هر کارمند)	11
46	153	میلیون ین	سرانه فروش سالانه کالاهای تجاری (تجارت عمده و خرده فروشی) (به ازای هر بنگاه)	12
1	88	درصد	اشتغال فارغ التحصیلان دوره های آموزشی فنی و حرفه ای	13
9	182	ساعت	میانگین ماهانه ساعات کار واقعی مردان	14
12	170	ساعت	میانگین ماهانه ساعات کار واقعی زنان	15
22	1465	ین	دستمزد هر ساعت کار پاره وقت برای مردان	16
22	1188	ین	دستمزد هر ساعت کار پاره وقت برای زنان	17
44	33	درصد	نرخ اشغال هتل ها	18
30	14	درصد	سهم خانه های خالی	19
35	16	درصد	نرخ بازیافت زباله	20
--	51930	تن	حجم اتلاف مواد غذایی	21
4	81	سال	امید به زندگی مردان	22
16	87	سال	امید به زندگی زنان	23
29	611	نفر	تعداد مرگ و میر ناشی از بیماری های سبک زندگی (در هر صد هزار نفر)	24
33	12	نفر	تعداد مرگ و میر ناشی از دیابت (در هر صد هزار نفر)	25
7	62	درصد	نرخ مرگ و میر ناشی از سرطان	26
30	75	درصد	نرخ اشغال تخت های بیمارستان های عمومی در روز	27
23	24	روز	میانگین مدت اقامت در بیمارستان های عمومی	28
22	32	عدد	تعداد وقوع آتش سوزی (به ازای هر صد هزار نفر)	29
34	478	ین	ارزش تخمینی خسارت ناشی از آتش سوزی ساختمان (سرانه)	30

18	223	عدد	تعداد تصادفات رانندگی (به ازای هر صد هزار نفر)	31
14	3	نفر	تعداد قربانیان تصادفات رانندگی (به ازای هر صد هزار نفر)	32
16	3486	ین	سرانه میزان خسارت ناشی از بلایا	33

نتیجه گیری

برای آن که استان یزد به عنوان استان نمونه (پایلوت) ایران در عرصه بهره‌وری بتواند خود را با معیارهای جهانی و منطقه‌ای در این قلمرو تراز نماید، مناسب به نظر می‌رسد که با بهره‌گیری از تکنیک‌های تطبیقی مانند به‌گزینی، خود را با استان یا ناحیه‌ای در یکی از کشورهای پیشتاز بهره‌وری مورد مقایسه قرار دهد و ضمن الگوبرداری از تجارب موفق دیگر جوامع، به تدریج پای خویش را به رقابت‌ها و مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی بهره‌وری باز کند تا بتواند در این قلمرو نیز نقش‌آفرینی کند.

در این گزارش تلاش شد تا یکی از استان‌های چهل و هفتگانه کشور ژاپن که مهد بهره‌وری آسیا محسوب می‌شود و در شمار جوامع پیشرفته و الگو در سطح جهانی قرار دارد، انتخاب شود تا بتوان تلاش‌های استان یزد در مسیر بهره‌وری را با آن استان مورد مقایسه قرار داد. بررسی‌های تفصیلی در این باره منجر به شناسایی «استان نارا» در کشور ژاپن شد که به دلایل زیر واجد شباهت‌هایی با استان یزد به نظر می‌رسد:

- جمعیت: هر دو استان یزد و نارا حدود یک میلیون و سیصد هزار نفر جمعیت دارند و این حجم از ساکنان خود را در دوازده ناحیه فرعی (شهرستان‌های استان یزد و شهرهای استان نارا) توزیع کرده‌اند.
- پیشینه تاریخی: هر دوی این استان‌ها در کشور خودشان به برخورداری از آثار تاریخی و کهن شهره هستند و به دلیل برخورداری از مناطق باستانی و برخورداری از قدمت تمدنی طولانی، واجد پیشینه تاریخی غنی و ارزشمند محسوب می‌شوند.
- اندوخته فرهنگی: عامل تمایز و برتری هر دو استان یزد و نارا در مقایسه با اکثر استان‌ها و مناطق دیگر در کشورهایشان بهره‌مندی از ذخایر فرهنگی و میراث معنوی گرانقدری است که به یمن سابقه تاریخی و تمدن باستانی خود بدان مفتخر شده‌اند.

- شهرت بین‌المللی: ثبت آثار متعدد از استان‌های یزد و نارا در فهرست میراث معنوی جهانی توسط سازمان یونسکو دیگر وجه شباهت این دو منطقه از کشورهای ایران و ژاپن را تشکیل می‌دهد.

- معماری سنتی: شهر و استان نارا در ژاپن همانند شهر و استان یزد در ایران، جلوه‌گاهی از معماری سنتی و ابنیه باستانی قلمداد می‌شود که از گذشته‌های دور به جای مانده‌اند.

- ظرفیت گردشگری: این دو استان به دلیل برخورداری از جاذبه‌های تاریخی، فرهنگی و طبیعی در فهرست مقاصد گردشگری برجسته در کشورهای خود قرار دارند و بدین ترتیب، بخشی از اقتصاد این دو منطقه بر پایه صنعت گردشگری بنا نهاده شده است.

بر اساس نتایج حاصل از این مطالعه می‌توان چنین برداشت کرد که استان‌های یزد از ایران و نارا از ژاپن می‌توانند در قالب مطالعه‌ای تطبیقی در عرصه بهره‌وری مورد مقایسه و به‌گزینی قرار گیرند تا از تجربیات موفق یکدیگر در این قلمرو بهره‌مند شوند و از این طریق، جریان فراگیر بهبود بهره‌وری را برای جامعه محلی خود تسهیل و تسریع کنند.

اجرای پیشنهادهایی به شرح می‌تواند بهره‌برداری بهینه از این فرصت مشترک را تقویت کند:

- رسمیت بخشی به فرایند به‌گزینی منطقه‌ای بهره‌وری میان این دو استان از طریق انعقاد تفاهم‌نامه مشترک میان مسئولان محلی مناطق یادشده با تسهیل‌گری سازمان ملی بهره‌وری ایران و مرکز ملی بهره‌وری ژاپن و همچنین با مشارکت وزارتخانه‌های امور خارجه دو کشور؛

- تشکیل هیئت کارشناسی مشترک برای نیازسنجی، داده‌آوری، تحلیل و گزارش‌دهی شاخص‌های تطبیقی بهره‌وری در دو استان بر اساس استانداردهای سازمان آسیایی بهره‌وری؛

- ایجاد پایگاه داده‌ای مشترک به منظور تولید، ثبت، ساماندهی و کاربست اطلاعات معتبر و دقیق درباره وضعیت بهره‌وری هر کدام از استان‌ها؛

- تبادل اسناد و گزارش‌های کاری مرتبط با موضوع بهره‌وری (مانند برنامه‌ها، شیوه‌نامه‌ها، مصوبات، کاربرگ‌ها، دستاوردها و...) به منظور شفاف‌سازی فعالیت‌ها و نتایج حرکت بهره‌وری؛
 - تشکیل جلسات مشترک به صورت مجازی در سطوح کارشناسی، مدیریتی و نظارتی با هدف تبادل ایده‌ها و هم‌اندیشی درباره طراحی مسیر همکاری پیش رو؛
 - تعریف پروژه‌های مشترک برای عملیاتی کردن توافق صورت گرفته در زمینه انجام همکاری دو جانبه در پیشبرد حرکت ارتقای بهره‌وری؛
 - استقرار سازوکار مدیریت دانش با رویکرد الگوبرداری به منظور به اشتراک‌گذاری دانش تخصصی حاصل از تجربیات موفق یا ناموفق بهره‌وری در هر کدام از دو استان؛
 - انتشار گزارش‌های مشترک به منظور شفاف‌سازی روند شاخص‌های بهره‌وری هر کدام از دو استان و همچنین تشریح نتایج حاصل از اقدامات الگوبرداری شده یا مشترک؛
 - مستندسازی اقدامات انجام شده در این ابتکار تطبیقی به منظور تسهیل امکان‌تعمیم این حرکت به سایر استان‌های کشور در تعامل با مناطقی از دیگر کشورهای جهان؛
 - انتقال این تجربه ابتکاری به مراجع منطقه‌ای و بین‌المللی مانند سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) با هدف ترویج همکاری‌های منطقه‌ای از طریق الگوسازی تجارب موفق.
- امید می‌رود بهره‌برداری بهینه از خروجی‌های مطالعه حاضر زمینه مناسب برای تسهیل و تسریع تحقق اهداف برنامه «یزد بهره‌ور» به ویژه در زمینه پیگیری هدف کلان «پذیرش محوریت نهضت بهره‌وری ایران با ایفای نقش ملی و فراملی» را به شایستگی فراهم آورد. چه بسا که به پشتوانه چنین حرکتی در عرصه بهره‌وری، دیگر زمینه‌های همکاری مشترک میان دو استان یزد و نارا نیز فعال‌سازی شوند و برای نمونه، پیوند خواهرخواندگی میان شهرهای مرکز این دو استان برقرار شود. باشد که این تلاش‌های تدریجی و مشترک برای بهبود مستمر شاخص‌های عملکردی دو جامعه به تعمیق پیوندهای اجتماعی و اقتصادی میان مردم و مسئولان این دو منطقه بینجامد.

- استانبر، آلن. (1376). مدیریت بهره وری: تجربه ژاپنی. ترجمه صدرالله البرزی. نشریه تعاون، شماره 72: 91-87.
- استانداری نارا. (2023). تبدیل نارا به پایتخت جدید (برنامه راهبردی استقلال منطقه‌ای و ایجاد نارای راحت برای زندگی). قابل دسترسی از طریق صفحه اینترنتی به نشانی <https://pref.nara.jp/16382.htm> (تاریخ آخرین مشاهده: 1402/10/20). (به زبان ژاپنی)
- حسن زاده، علی؛ مرادی، بهنام. (1382). مرکز بهره وری ژاپن و نقش آن در ارتقاء بهره وری.
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان یزد. (1402). سالنامه آماری استان یزد 1400. تهران: سازمان برنامه و بودجه کشور.
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان یزد. (1402). گزیده شاخص‌ها و نماگرهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان یزد سال 1401. تهران: سازمان برنامه و بودجه کشور.
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان یزد. (1402). گزیده شاخص‌ها و نماگرهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان یزد بهار 1402. تهران: سازمان برنامه و بودجه کشور.
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان یزد. (1402). یزد سرزمین دانایی و توانایی. یزد: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان یزد.
- سازمان ملی بهره وری ایران (1402). سامانه آیین بهره وری (سابا). قابل دسترسی از طریق صفحه اینترنتی به نشانی <https://www.npo.gov.ir/productivity-indicators-system> (تاریخ آخرین مشاهده: 1402/10/20).

- Canberra Nara Sister City secretariat. (2022). Canberra and Nara are Sister Cities. Canberra: Office of International Engagement.
- E-Stat. (2024). The Portal Site of Official Statistics of Japan. <https://www.e-stat.go.jp/en>.
- Japan National Statistics Center. (2024). Statistical Data Production. <https://www.nstac.go.jp/en/>.
- Japan Productivity Center. (2024). Productivity Statistics. <https://jpc.jpc-net.jp/eng/stats/index.html>.
- Ministry of Internal Affairs and Communications. (2023). Statistical Handbook of Japan. Edited and Published by Statistics Bureau. <https://www.stat.go.jp/english/data/handbook/index.html>.
- Ministry of Internal Affairs and Communications. (2023). Statistical Observations of Prefectures. Edited and Published by Statistics Bureau.
- Nanto Bank Group. (2023). Nara Prefecture's Potential and Issues to Be Addressed in "Nanto Report 2023, the integrated report of Nanto Bank", 12-13.
- Statistics Bureau of Japan (2024). Statistical Observations of Prefectures. <https://www.stat.go.jp/english/data/index.html>.